

Kvartalsrapport 2015

Storebrand Konsern

Innhold

RESULTATUTVIKLING VIRKSOMHETSOMRÅDER

Storebrand Konsern	3
Sparing	6
Forsikring	7
Garantert pensjon	9
Øvrig	11
Balanse, soliditet og kapitalforhold	12
Fremtidsutsikter	14

REGNSKAP/NOTER

STOREBRAND KONSERN

Resultatregnskap	16
Totalresultat	17
Balanse	18
Avstemming av konsernets egenkapital	20
Kontantstrømoppstilling	21
Noter	22

STOREBRAND ASA

Resultatregnskap	37
Balanse	38
Oppstilling over endringer i egenkapital	39
Kontantstrømoppstilling	40
Noter	41
Revisors uttalelse	42

Viktig opplysning

Dette dokumentet kan inneholde uttalelser om fremtidige forhold. Forhold av denne art er forbundet med en rekke risiko- og usikkerhetsmomenter ettersom de relaterer seg til fremtidige hendelser og omstendigheter, som kan være utenfor Storebrand-konsernets kontroll. På bakgrunn av dette kan Storebrand-konsernets fremtidige finansielle posisjon, prestasjoner og resultater i vesentlig grad avvike fra de planer, mål og forventninger angitt i slike uttalelser om fremtidige forhold. Viktige faktorer som kan forårsake et slikt avvik for Storebrand-konsernet omfatter, men er ikke begrenset til: (i) makro-økonomisk utvikling, (ii) endring i konkurranseklima, (iii) endring i regulatoriske rammebetingelser og andre statlige reguleringer og (iv) markeds-relatert risiko som endringer i aksjemarkeder, renter, valutakurser og utviklingen i finansielle markeder generelt. Storebrand-konsernet tar ikke ansvar for å oppdatere noen av uttalelsene om fremtidige forhold i dette dokumentet eller uttalelser om fremtidige forhold som foretas i enhver annen form.

Storebrand Konsern

- **Konsernresultat¹⁾ på NOK 176 mill. i 3. kvartal og NOK 1085 mill. hittil i år**
- **Vekst i fee- og administrasjonsinntekter på 8,5 % fra 3. kvartal i fjor²⁾**
- **Solvens II margin på 146 %**

Storebrand skal være best på sparing til pensjon. Konsernet tilbyr et helhetlig produktspekter innenfor livsforsikring, skadeforsikring, kapitalforvaltning og bank, til privatpersoner, bedrifter og offentlige virksomheter. Konsernet er delt inn i segmentene Sparing, Forsikring og Garantert pensjon og Øvrig.

KONSERNRESULTAT³⁾

(NOK mill.)	2015			2014		01.01 - 30.09		Året
	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal	2015	2014	2014
Fee- og administrasjonsinntekter	1 046	1 065	1 044	1 116	1 045	3 155	3 044	4 160
Risikoresultat liv og pensjon	40	54	9	323	37	103	157	480
Forsikringspremier f.e.r.	894	947	867	802	773	2 708	2 313	3 115
Erstatningskostnader f.e.r.	-697	-683	-652	-613	-564	-2 031	-1 614	-2 226
Driftskostnader	-755	-799	-803	-207	-732	-2 357	-2 238	-2 446
Finansresultat	-90	76	81	-21	95	68	370	349
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	440	661	546	1 400	655	1 646	2 032	3 431
Netto overskuddsdeling og utlånstap	-167	-51	59	-356	67	-159	348	-8
Oppreservering langt liv	-96	-151	-154	-121	-90	-402	-270	-391
Konsernresultat før amortisering	176	459	450	923	632	1 085	2 110	3 032
Amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler	-108	-103	-105	-105	-108	-316	-326	-431
Konsernresultat før skatt	67	356	346	818	524	768	1 783	2 601
Skattekostnad	-3	-97	-87	-115	-147	-187	-401	-516
Solgt/avviklet virksomhet	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-1	-1
Konsernresultat etter skatt	64	258	258	703	376	581	1 382	2 085

Konsernresultat før amortisering ble NOK 176 mill.³⁾ (632 mill.) i 3. kvartal og NOK 1085 mill. hittil i år. Tall i parentes viser utviklingen i tilsvarende periode i fjor. Fee- og administrasjonsinntekt vokser med 8,5 % hittil i år justert for virksomhet under nedbygging og valuta-effekt. Markedsbevegelsene har ført til negative resultater innenfor finans og overskuddsdeling. Samlet resultat for kvartalet er svakt som følge av økte rentepåslag for kredittrisiko, lave renter og negative aksjemarkeder.

Storebrand har målsatt å ha kostnader i prosent av inntekter på under 60 %. I tredje kvartal var 12 måneders rullerende gjennomsnitt

på 59,3 %. Kostnadene øker med 0,7 % basert på et 12 måneder rullerende gjennomsnitt. Det er varslet omstilling innenfor kundeområde Norge og det forventes en reduksjon på 65 årsverk innfor dette forretningsområdet. Styrking av konkurransekraften gjennom fortsatt effektivisering er en prioritert oppgave. Storebrand forhandler om et strategisk samarbeid med eksterne partnere hvor delierskap av Storebrands driftssenter i Baltic vil inngå. Hensikten med samarbeidet er å legge grunnlaget for kundeorientert utvikling av konsernets IT-løsninger og effektivisere virksomheten.

¹⁾ Resultat før amortisering og skatt.

²⁾ Justert for virksomhet under nedbygging og valuta.

³⁾ Resultatoppstillingen bygger på rapporterte IFRS-resultater for de enkelte selskapene i konsernet. Oppstillingen avviker fra offisielt regnskapsoppsett.

⁴⁾ Forkortelsene Norske kroner (NOK), millioner (mill.) milliarder (mrd.) og prosent (%) er gjennomgående i rapporten.

KONSERNRESULTAT ETTER RESULTATOMRÅDE

(NOK mill.)	2015			2014		01.01 - 30.09		Året
	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal	2015	2014	2014
Sparing (ikke-garantert)	264	237	218	469	240	720	622	1 091
Forsikring	120	192	159	159	135	471	516	675
Garantert pensjon	-76	32	81	227	233	37	847	1 074
Øvrig	-133	-3	-8	68	24	-143	124	193
Konsernresultat før amortisering	176	459	450	923	632	1 085	2 110	3 032

Segmentet Sparing fikk et resultat på NOK 264 mill. (240 mill.). Resultatet ble styrket som følge av volumvekst innenfor innskuddspensjon og kapitalforvaltning. Segmentet Forsikring leverte et resultat på NOK 120 mill. (135 mill.). Resultatet påvirkes positivt av premievekst, mens skadeprosenten økte som følge av enkelte storskader i kvartalet. Finansresultat er svekket som følge av rentenedgang og økte kreditt-påslag.

Segmentet Garantert pensjon fikk et resultat på NOK -76 mill. (233 mill.). Resultatet er belastet med en høyere kostnad for økt levealder. Negativ overskuddsdeling i garanterte porteføljer samt avsatt egenkapital for enkelte underreserverte kontrakter i Sverige gir et negativt overskuddsdelingsresultat samlet sett. Segmentet Øvrig leverer et svekket resultat som følge av negativ avkastning i selskapsporteføljene i kvartalet.

MARKED OG SALGSUTVIKLING

Det er godt salg av spareprodukter, lån og skadeforsikring. Storebrand lykkes med salg av privatmarkedsprodukter til ansatte med tjenestepensjon i Storebrand. Over halvparten av kundene som kjøper privatprodukter er ansatt i en bedrift med tjenestepensjon i Storebrand. I Norge er Storebrand markedsleder innenfor innskuddsordninger med 33 % markedsandel av brutto forfalt premie¹⁾.

SPP er tredje største aktør i det svenske fondsforsikringsmarkedet innen området Øvrig tjenestepensjon, med en markedsandel på 15 % av nyttegningen.

KAPITALFORHOLD OG SKATT

Solvensmarginen i Storebrand Livsforsikring konsern var 179 % ved utgangen av 3.kvartal, en reduksjon på 4,0 prosentpoeng i kvartalet. Nedgangen skyldes blant annet svakt kvartalsresultat og fall i lange renter i Sverige. Et fall i rentenivået øker de svenske forsikringsforpliktelsene i solvensberegningen. Hittil i år er solvensmarginen styrket med 4,0 prosentpoeng.

Solvens II regelverket innføres fra januar 2016. Målsettingen til konsernet er en solvensmargin etter det nye regelverket på 130 % inkludert bruk av overgangsregler. Storebrand rapporterer fra 3. kvartal 2015 solvensposisjonen for Storebrand konsern samlet. Ved utgangen av 3. kvartal ble denne beregnet til 146 % (uten overgangsregler er solvensmarginen estimert til 104 %). I kvartalet er solvensposisjonen svekket som følge av fall i rentenivået og svak utvikling i aksjemarkedet. Under Solvens II diskonteres alle forpliktelsene med en markedsrente. Det er benyttet standardmodell og selskapets tolkning av de foreslåtte overgangsreglene fra Finanstilsynet. Det kan komme endringer i regelverket, metoder og tolkninger av dette frem mot implementeringsdatoen.

Skattekostnaden er estimert basert på en forventet effektiv skattesats for året 2015. Den effektive skattesatsen påvirkes av at konsernet driver virksomhet i land med ulik skattesats fra Norge (27 %), og varierer fra kvartal til kvartal avhengig av de enkelte juridiske enhetenes bidrag til konsernresultatet. Skattesatsen er beregnet til å ligge mellom 20-25 % for året. For mer informasjon om beregningen av skattekostnaden i kvartalet, se note 8 til regnskapet.

¹⁾ Premieinntekter per 2. kvartal 2015. Kilder Finans Norge og Svensk Försäkring.

OPPRESERVERING FOR ØKT LEVEALDER

Som følge av utviklingen i levealder har Storebrand har et behov for å styrke reservene for kollektiv pensjon for økt levealder med totalt NOK 12,4 mrd. Pr. 3. kvartal er det preliminært avsatt NOK 8,3 mrd. og det gjenstående oppreserveringsbehovet er 4,1 mrd. Resultatet for eier er belastet med NOK 96 mill. (90 mill.) i 3. kvartal og NOK 402 mill. (270 mill.) hittil i år for reservering for økt levealder. Samlet kostnad for eier inkludert tapt overskuddsdeling og bruk av risikoutjevningssfond er NOK 96 mill. i 3 kvartal og NOK 600 mill. hittil i år og NOK 1 475 mill. siden reservestyrkingen startet. Etter nye forutsetninger fra Finanstilsynet om bruk av risikoutjevningssfondet NOK 378 mill. Det er i kvartalet tilbakeført et tilsvarende beløp som tidligere var avsatt og belastet fri egenkapital knyttet til reservestyrkingen. Den estimerte direkte resultatbelastningen

reduseres fra i gjennomsnitt NOK 90 mill. til NOK 65 mill. pr kvartal for den resterende oppreserveringsperioden frem til 2020. Bruk av risikoutjevningssfond vil gi en periodiseringseffekt med en høyere resultatbelastning i 2015 og 2016, men dette motsvares av lavere forventet resultatbelastning i perioden 2017-2020. For mer informasjon om reservestyrking for økt levealder se note 2.

Finansielle målsettinger

Egenkapitalavkastning	>10 %
Solvens II	>130 %
Utbytte ¹⁾	>35 %
Ratingnivå (Storebrand Liv Konsern)	A

NØKKELTALL KONSERN

(NOK mill.)	2015			2014		01.01 - 30.09		Året
	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal	2015	2014	2014
Resultat pr aksje justert (NOK) ¹⁾	0,37	0,80	0,78	1,78	1,08	1,96	3,79	5,57
Egenkapital	25 982	25 275	24 745	24 741	23 618	25 982	23 618	24 741
Egenkapitalavkastning, annualisert	2,8 %	5,9 %	6,0 %	13,6 %	8,9 %	4,9 %	11,3 %	10,8 %
Solvensmargin Storebrand Liv konsern	179 %	183 %	173 %	175 %	182 %	179 %	182 %	175 %

¹⁾ Etter skatt justert for nedskrivning og amortisering av immaterielle eiendeler.

Sparing

Økt volum gir solid resultatvekst.

Sparing består av produkter som omfatter sparing til pensjon uten rentegarantier. I området inngår innskuddspensjon i Norge og Sverige, kapitalforvaltning og bankprodukter til privatpersoner.

SPARING

(NOK mill.)	2015			2014		01.01 - 30.09		Året
	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal	2015	2014	2014
Fee- og administrasjonsinntekter	646	627	628	679	588	1 902	1 696	2 375
Risikoresultat liv og pensjon	-5	4	-4	-10	7	-4	-1	-11
Driftskostnader	-381	-394	-408	-214	-354	-1 183	-1 075	-1 289
Finansresultat	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	261	238	216	455	240	715	620	1 075
Netto overskuddsdeling og utlånstap	3	-0	2	14	-1	5	2	16
Resultat før amortisering	264	237	218	469	240	720	622	1 091

RESULTAT

Resultatet for Sparing tilsvarer en vekst på 10 % fra samme kvartal i fjor. Fee- og adm.inntektene øker med 10 % i 3. kvartal. Svake finansmarkeder i 3. kvartal har redusert avkastningen på kundemidlene sammenliknet med tidligere kvartaler. Kundernes konvertering fra ytelses- til innskuddsbaserte pensjonsordninger i kombinasjon med godt salg bidrar imidlertid til fortsatt god inntektsvekst hittil i år. Pr. 3. kvartal er de samlede inntektene fra Unit Link 18 % høyere enn tilsvarende periode i 2014.

Avkastningsbaserte honorarer fra Kapitalforvaltningsvirksomheten inntektsføres først pr 31.12.15 og utgjør NOK 75 mill. hittil i år. Økt konkurranse bidrar til å redusere netto renteinntekter i Bankens personmarked i kvartalet. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital var 1,21 % mot 1,39 % i 3. kvartal 2014. Økte salgskostnader og høyere volumdrevne kostnader forklarer kostnadsøkningen i segmentet Sparing fra samme periode i fjor.

BALANSE OG MARKEDSUTVIKLING

Premieinntektene for ikke-garantert sparing er NOK 3,2 mrd. i 3. kvartal, en økning på 27 % fra 3. kvartal 2014. Samlede reserver innenfor fondsforsikring har steget med 26 % siste år. Midler til forvaltning i

Unit Linked i Norge har økt med 11,5 mrd. (30 %) fra 3. kvartal 2014. Veksten er drevet av premieinnbetalinger på eksisterende kontrakter, god avkastning og konvertering fra ytelsesordninger. I Norge er Storebrand markedsleder innenfor innskuddsordninger med 33 % markedsandel av brutto forfalt premie.

Kundernes kapital har økt med 13 mrd. (24 %) i den svenske fondsforsikringsvirksomheten siste år. Volumøkningen er drevet av god avkastning og godt nysalg. Fraflytting er redusert sammenliknet med samme periode i fjor. SPP er tredje største aktør i det svenske fondsforsikringsmarkedet innenfor segmentet Øvrig tjenestepensjon med en markedsandel på 15 % av nytegingen.

I Storebrand Asset Management har midler til forvaltning økt med NOK 27 mrd. hittil i år til NOK 562 mrd. Veksten er drevet av salg og god avkastning samt valuta endringer. Utlånporteføljen innenfor personmarked bank utvikler seg positivt i 3. kvartal. Porteføljen består i hovedsak av boliglån med lav risiko.

NØKKELTALL SPARING

(NOK mill.)	2015			2014	
	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal
Unit Linked-reserver	118 695	117 452	115 816	105 369	93 976
Unit Linked-premier	3 153	3 035	2 871	2 594	2 483
AuM kapitalforvaltning	562 136	551 587	557 989	534 523	502 840
PM utlån	25 417	24 833	24 100	24 441	24 391

Forsikring

Godt salg gir solid topplinjevekst.

Forsikring har ansvaret for konsernets risikoprodukter i Norge og Sverige¹⁾. Enheten tilbyr helseforsikring i det norske og svenske bedrifts- og privatmarkedet, skadeforsikrings- og personrisikoprodukter til det norske privatmarkedet samt personalforsikring og pensjonsrelaterte forsikringer i det norske og svenske bedriftsmarkedet.

FORSIKRING

(NOK mill.)	2015			2014		01.01 - 30.09		Året
	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal	2015	2014	2014
Forsikringspremier f.e.r. ²⁾	894	947	867	802	773	2 708	2 313	3 115
Erstatningskostnader f.e.r. ²⁾	-697	-683	-652	-613	-564	-2 031	-1 614	-2 226
Driftskostnader	-122	-136	-128	-9	-122	-387	-378	-387
Finansresultat	45	64	72	-22	48	181	195	173
Resultat før amortisering	120	192	159	159	135	471	516	675
Skadeprosent	78%	72%	75%	76%	73%	75%	70%	71%
Kostnadsprosent	14%	15%	15%	1%	16%	14%	17%	13%
Combined ratio	92%	87%	90%	78%	89%	89%	86%	84%

RESULTAT

Forsikring leverer i 3. kvartal et resultat før amortisering på NOK 120 mill. (135 mill.) med en samlet combined ratio på 92 % (89 %). Premieinntektene har hittil i år økt med 17 % sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Den solide premieveksten drives av godt salg av individuelle skadeforsikringer og blir drevet av den nye avtalen med Akademikerne.

Resultatet i Norge er i kvartalet påvirket av periodiseringer av premieinntektene mellom kvartalene. Pensjonsrelatert kollektiv uføreforsikring preges av et marked i sterk konkurranse og lavere marginer. Kostnadsprosenten utgjorde 14 % (16 %) for 3. kvartal.

Det samlede risikoresultatet gir en skadeprosent på 78 % (73 %). Skadeprosenten i kvartalet er påvirket av periodiseringseffekter av premieinntektene innenfor personalforsikring. Hittil i år er den underliggende risikoutviklingen fortsatt god i skadeforsikringsbestanden.

Investeringsporteføljen til Forsikring i Norge utgjør NOK 6,5 mrd., som i hovedsak er plassert i rentepapirer med kort og mellomlang durasjon. Finansinntektene har tilfredsstillende avkastning, men er negativt påvirket av økningen i kredittspreader i det norske obligasjonsmarkedet.

¹⁾ Helseforsikring er 50 prosent eid av Storebrand ASA og Munich Health og er innregnet etter egenkapitalmetoden.

²⁾ For egen regning.

BALANSE OG MARKEDSUTVIKLING

I personmarkedet lykkes Storebrand godt og premieinntektene økte med 18 % pr. 1. halvår. I 2. kvartal passerte Storebrand 100.000 skadekunder og veksten har også vært god i 3. kvartal. Veksten drives av konkurransedyktige priser, enkle og relevante produkter samt gode dekninger. Avtalen med Akademikerne som trådte i kraft 1.1.2015 bidrar også til å sikre Storebrand en solid posisjon i foreningsmarkedet. Helserelevante forsikringer er i vekst og Storebrand lykkes godt i markedet.

For risikodekningene tilknyttet innskuddspensjon i Norge er veksten drevet av konvertering fra ytelsesbasert til innskuddsbasert pensjon. Det nye regelverket for uførepensjon som trer i kraft ved årsskiftet, vil kunne medføre noe redusert premievolum fremover.

NØKKELTALL FORSIKRING

(NOK mill.)	2015			2014	
	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal
Skade & Person liv *	1 657	1 607	1 531	1 407	1 375
Helse & Gruppe liv **	1 477	1 471	1 451	1 235	1 228
Pensjonsrelatert uføreforsikring ***	1 141	1 096	1 071	1 057	1 054
Totale forsikringspremier	4 275	4 174	4 053	3 699	3 657
Reserver	6 512	6 124	6 080	5 683	5 415

* Individuell livs- og ulykkes-, eiendoms- og skadeforsikring.

** Gruppe ulykkes-, yrkesskade- og helseforsikring.

*** Risikopremie innskuddspensjon.

Garantert pensjon

Negativt overskuddsdelingsresultat som følge av lavere renter og svak utvikling i aksje- og kredittmarkedene.

Garantert pensjon består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, hvor kundene har en garantert avkastning eller ytelse på sparemidlene. I området inngår ytelsepensjon i Norge og Sverige, fripoliser og individuell kapital – og pensjonsforsikring.

GARANTERT PENSJON

(NOK mill.)	2015			2014		01.01 - 30.09		Året
	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal	2015	2014	2014
Fee- og administrasjonsinntekter	428	457	432	457	471	1 317	1 384	1 842
Risikoresultat liv og pensjon	20	47	16	331	26	83	152	483
Driftskostnader	-266	-281	-277	-84	-275	-824	-837	-921
Finansresultat	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	182	223	171	705	222	576	699	1 404
Netto overskuddsdeling og utlånstap	-162	-40	64	-357	101	-137	418	61
Oppreservering langt liv	-96	-151	-154	-121	-90	-402	-270	-391
Resultat før amortisering	-76	32	81	227	233	37	847	1 074

RESULTAT

Fee- og administrasjonsinntektene utvikler seg i tråd med at en stor del av bestanden er moden og i langsiktig avgang. Inntektene var NOK 428 mill. (471 mill.) i 3. kvartal og NOK 1 317 mill. (1 384 mill.) hittil i år. Dette tilsvarer en reduksjon på 4,9 % pr. 3. kvartal sammenlignet med tilsvarende periode i 2014. Driftskostnadene viser en nedadgående trend. Risikoresultatet ble NOK 20 mill. (26 mill.) i 3. kvartal og NOK 83 mill. (152 mill.) hittil i år. I den norske virksomheten blir mesteparten av resultatet som normalt ville tilfalle eiers resultat gjennom risikoutjevningfondet (RUF) anvendt for reservestyrking for økt levealder.

Resultat fra overskuddsdelingen er generert i den svenske virksomheten og utgjør minus NOK 162 mill. (101 mill.) i 3. kvartal og minus NOK 137 mill. (418 mill.) hittil i år. Den svake resultatutviklingen er drevet av lavere renter samt svake aksje- og kredittmarkeder

gjennom kvartalet. Konsolideringsgraden har vært tilstrekkelig til å gi indekseringsavgift på NOK 22 mill. i den svenske ytelsesporteføljen. Men negativ avkastningsdeling i garanterte porteføljer samt kraftig styrking av latent kapitaltilskudd (LKT) gir et negativt overskuddsdelingsresultat samlet sett.

I den norske virksomheten prioriteres buffer- og reservebygging fremfor overskuddsdeling mellom kunder og eiere. Resultatet for eier er belastet med NOK 96 mill. (90 mill.) i 3. kvartal og NOK 402 mill. (270 mill.) hittil i år for reservering for økt levealder. Av dette utgjør kostnad for oppreservering av kontrakter som konverteres til fripoliser med investeringsvalg NOK 157 mill. hittil i år. Samlet oppreserveringskostnad for eier inkludert tapt overskuddsdeling er NOK 96 mill. i 3. kvartal og NOK 600 mill. hittil i år.

BALANSE OG MARKEDSUTVIKLING

De fleste produktene er lukket for nysalg og kundenes valg av overgang fra garanterte til ikke-garanterte produkter er i tråd med konsernets strategi. Kundereserver for garantert pensjon utgjorde pr. 3. kvartal NOK 263 mrd. som tilsvarer en reduksjon på 1 mrd. siden årsskiftet. Fripoliser er eneste garanterte portefølje i vekst og utgjør pr. 3. kvartal NOK 99,3 mrd., noe som tilsvarer en økning på NOK 6,8 mrd. og 7 prosent siden årsskiftet. Ytelsespensjon i Norge har hittil i år blitt redusert med NOK 10,0 mrd. tilsvarende 15 prosent, og utgjør 57,7 mrd. pr. 3. kvartal.

Garanterte porteføljer i den svenske virksomheten utgjør NOK 90,5 mrd. som tilsvarer en økning på NOK 2,8 mrd. Økningen følger av valutaendring, mens det underliggende er nedadgående trend. Ekstern fraflytting fra garantert pensjon har vært NOK 6,5 mrd. (5,0 mrd.) hittil i år og NOK 0,2 mrd. (0,0 mrd.) i 3. kvartal.

Fra og med 4. kvartal 2014 ble kundene tilbudt å konvertere fra fripoliser til fripoliser med investeringsvalg. Forsikringsreserver for fripoliser med investeringsvalg steg med om lag 1,5 mrd. i 3. kvartal og utgjør NOK 4,25 mrd. Samlede premieinntekter for garantert pensjon var NOK 6,5 mrd. (8,1 mrd.) hittil i år og NOK 1,4 mrd. (1,6 mrd.) i 3. kvartal. Hittil i år er dette en reduksjon på 20 %.

NØKKELTALL GARANTERT PENSJON

(NOK mill.)	2015			2014	
	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal
Garanterte reserver	263 198	258 825	261 277	264 290	257 425
Garanterte reserver i % av totale reserver	68,9 %	68,8 %	69,3 %	71,5 %	73,3 %
Overføring av garanterte reserver	-815	-1 432	-5 031	-2 229	-5 452
Bufferkapital i % av kundefond SBL	5,4 %	5,7 %	6,5 %	6,6 %	4,8 %
Bufferkapital i % av kundefond SPP	11,1 %	12,4 %	12,5 %	11,7 %	15,0 %

Øvrig

Under Øvrig rapporteres resultatet i Storebrand ASA, samt resultatet i selskapsporteføljene og mindre datterselskap i Storebrand Livsforsikring og SPP. I tillegg inngår resultatet knyttet til utlån til næringsvirksomhet i Storebrand Bank og virksomheten i BenCo.

ØVRIG RESULTAT

(NOK mill.)	2015			2014		01.01 - 30.09		Året
	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	3. kvartal	2015	2014	2014
Fee- og administrasjonsinntekter	31	35	45	59	57	111	174	233
Risikoresultat liv og pensjon	25	3	-4	2	4	25	6	8
Driftskostnader	-46	-43	-48	20	-51	-137	-158	-138
Finansresultat	-135	12	9	0	48	-115	175	175
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	-125	8	2	81	57	-116	197	278
Netto overskuddsdeling og utlånstap	-8	-11	-8	-13	-33	-27	-72	-85
Resultat før amortisering	-133	-3	-6	68	24	-143	124	193

I segmentet Øvrig er nedgangen i fee- og administrasjonsinntekter knyttet til avvikling av næringsbank.

Finansresultatet i segment Øvrig inkluderer selskapsporteføljene i SPP og Storebrand Livsforsikring og finansresultat i Storebrand ASA. Storebrand Livsforsikring konsern er finansiert gjennom en kombinasjon av egenkapital og ansvarlig lån. Med rentenivået pr. utgangen av 3.kvartal 2015 forventes det om lag NOK 90 mill. i rentekostnader kvartalsvis. Selskapsporteføljene for konsernet utgjorde NOK 22,9 mrd. ved utgangen av 3. kvartal.

Investeringene er i første rekke i rentebærende papirer i Norge og Sverige med kort løpetid. I løpet av kvartalet steg kredittmarginene på norske investment grade obligasjoner. Dette medførte at avkastningen på selskapsmidlene ble -0,37 % for den norske selskapsporteføljen. Den svenske selskapsporteføljen er investert i rentepapirer som til dels har negative renter. Samlet sett gav dette en avkastning på -0,21 %

Balanse, soliditet og kapitalforhold

Solvensmargin på 179 %, NOK 64 mrd. i soliditetskapital

Kontinuerlig overvåking og aktiv risikostyring er et kjerneområde i Storebrands virksomhet. Risiko og soliditet følges både opp på konsernnivå og i de juridiske selskapene. Regulatoriske krav til soliditet og risikostyring følger i stor grad juridiske enheter. Avsnittet er derfor delt inn i juridiske enheter.

STOREBRAND ASA

Storebrand ASA hadde likvide eiendeler på NOK 2,3 mrd. ved utgangen av kvartalet. Likvide eiendeler består i hovedsak av kortsiktige rentepapirer med god kredittrating. Total rentebærende gjeld i Storebrand ASA utgjorde NOK 3,1 mrd. ved utgangen av kvartalet. Dette tilsvarer en netto gjeldsgrad på 4,8 %. Neste forfall på obligasjonsgjeld er i april 2016. Storebrand ASA eide 0,46 % (2,062,721) av selskapets egne aksjer ved utgangen av kvartalet.

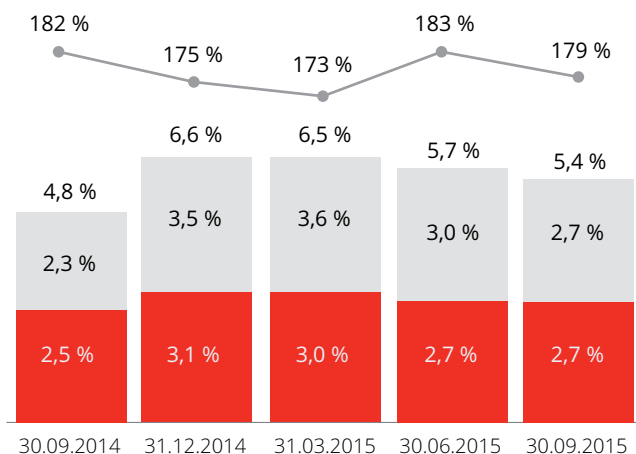
Kapitaldekning og kjernekapitaldekning for Storebrand konsern var ved utgangen av 3. kvartal på henholdsvis 13,6 % og 11,1 %.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN¹⁾

Solvensmarginen i Storebrand Livsforsikring konsern var 179 % ved utgangen av 3.kvartal, en reduksjon på 4,0 prosentpoeng i kvartalet. Nedgangen skyldes i hovedsak svakt kvartalsresultat og fall i lange renter i Sverige. Et fall i rentenivået øker de svenske forsikringsforpliktelsene i solvensberegningen. Hittil i år er solvensmarginen styrket med 4,0 prosentpoeng.

Soliditetskapitalen²⁾ utgjorde NOK 64 mrd. ved utgangen av 3. kvartal 2015, en økning på NOK 1,6 mrd. i 3. kvartal i hovedsak som følge av økte merverdier på obligasjoner ført til amortisert kost. Hittil i år utgjør reduksjonen NOK 0,6 mrd.

SOLIDITET

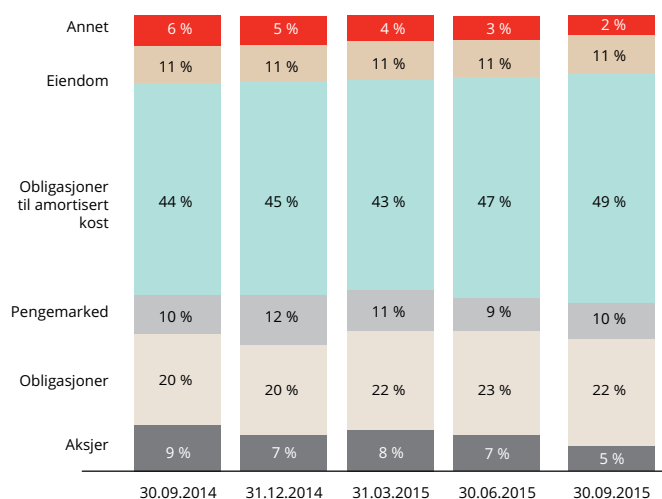

- Kursreserver i % av kundefonds med garanti
- Tilleggsavsetninger i % av kundefonds med garanti
- Solvensmargin Storebrand Livsforsikring konsern

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Kursreguleringsfondet er i 3. kvartal redusert med NOK 0,6 mrd. og hittil i år med NOK 1,5 mrd. og utgjør NOK 4,4 mrd. ved utgangen av 3. kvartal 2015. Tilleggsavsetningene er uendret i kvartalet og redusert med NOK 0,6 mrd. hittil i år og skyldes i hovedsak konvertering til fripoliser med investeringsvalg. Tilleggsavsetningene utgjør NOK 4,5 mrd. ved utgangen av 3. kvartal 2015. Oververdi på anleggsobligasjoner som vurderes til amortisert kost er økt med NOK 1,4 mrd. i 3. kvartal, redusert med NOK 2,2 mrd hittil i år og utgjør NOK 11,1 mrd. per 3. kvartal. Oververdi på obligasjoner til amortisert kost er ikke innregnet i regnskapet.

ALLOKERING GARANTERTE KUNDEMIDLER NORGE

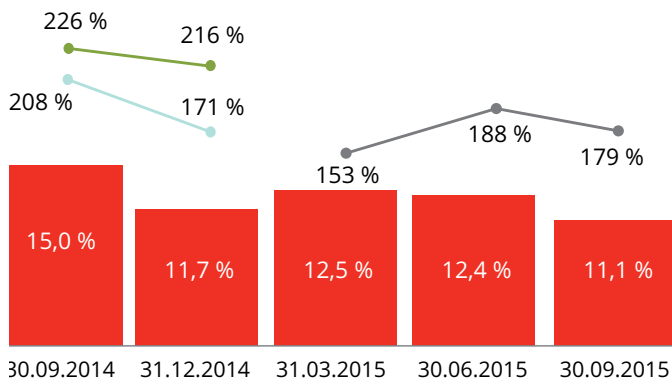
Kundemidler er redusert med NOK 0,8 mrd. i 3. kvartal som følge av svake finansmarkeder, men viser en økning på NOK 4,3 mrd. hittil i år. Kundemidler utgjorde NOK 223 mrd. ved utgangen av 3. kvartal 2015. Kundemidler innenfor ikke-garantert Sparing er økt med NOK 0,6 mrd. i 3. kvartal og NOK 8,2 mrd. per 3. kvartal 2015. Garanterte kundemidler er redusert med NOK 1,4 mrd. i 3. kvartal og NOK 3,9 mrd. per 3. kvartal 2015.

¹⁾ Storebrand Livsforsikring, SPP og BenCo.

²⁾ Består av egenkapital, ansvarlig lånekapital, kursreguleringsfond, risikoutjevningfond, kursreserver obligasjoner til amortisert kost, tilleggsavsetning, villkorad återböring og optjent resultat.

SPP

SOLIDITET

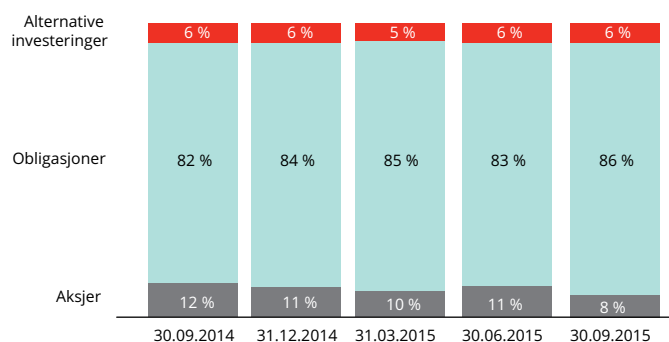
- Bufferkapital i % av kundefond med garanti
- Solvens margin SPP Liv Fondförsäkring AB
- Solvens margin SPP Livförsäkring AB
- Solvens margin SPP Pension och Försäkring AB

SOLVENS

Solvensmarginen i SPP Pension og Försäkring AB er 179 % for 3. kvartal. Fra 1. januar 2015 er SPP Livförsäkring AB og SPP Livfondförsäkring AB fusjonert.

Bufferkapitalen utgjorde NOK 8,8 mrd. (10,6 mrd.) i 3. kvartalet. Nedgangen skyldes hovedsakelig nedgang i aksjemarkedet.

ALLOKERING GARANTERTE KUNDEMIDLER SPP

Totalt forvaltet kapital i SPP er NOK 155,2 mrd. Det tilsvarer en økning på 5 % sammenliknet med 4. kvartal 2014. For ikke-garantert sparing var forvaltet kapital NOK 68,6 mrd. pr. 3. kvartal som tilsvarer en økning på 8 % sammenliknet med 4. kvartal 2014. Økningen skyldes delvis valutaeffekt.

STOREBRAND BANK

Utlånsporteføljen i personmarked stiger i 3. kvartal, og bedriftsmarkedsporteføljen fortsetter å falle som planlagt. Brutto utlån til kunder ved utgangen av 3. kvartal utgjorde 28,2 milliarder kroner (28,5 milliarder). Bankkonsernets personmarkedsportefølje utgjør 25,4 milliarder kroner og utgjør 90 % av den totale porteføljen.

Banken har hatt fallende risikovektet balanse gjennom året som følge av den planlagte nedbyggingen av bedriftsmarkedsporteføljen. Storebrand Bank Konsern har ved utgangen av 3. kvartal en netto ansvarlig kapital på 2,5 milliarder kroner. Kapitaldekningen er 16,7 prosent og kjernekapitaldekningen 14,9 prosent ved utgangen av 3. kvartal 2015, mot henholdsvis 15,0 prosent og 13,3 prosent ved utgangen av 2014.

Fremtidsutsikter

RESULTATUTVIKLING

Veksten i forsikring og sparing er god og styrker Storebrands markedsposisjon. Storebrand skal være best på sparing til pensjon. Det forventes fortsatt vekst innenfor segmentet Sparing og Forsikring, mens garantert pensjon er i en langsiktig avvikling.

Finansmarkedene har også i tredje kvartal vært preget av stor svingninger. Sentralbankene i Norge og Sverige har redusert styringsrenten i kvartalet til de laveste nivåene i historien. Styringsrenten i Sverige er nå -0,35 % og i Norge er den 0,75 %. Til tross for rentekuttet fra Norges Bank den 24. september 2015 er den 10-årige swap-renten høyere ved utgangen av 3. kvartal enn ved inngangen til året. Rentekuttet har medført et kraftig verdifall på norske kroner. Rentepåslaget i markedet for selskaper med høy kreditt-rating har gjennom året økt fra cirka 65 basispunkter til over 80 basispunkter og oppveier for det lavere rentenivået. Aksjemarkedene har hatt en svak verdiutvikling så langt i år.

Usikkerheten i internasjonal økonomi er stor og preges av en todeling med USA og Storbritannia på den ene siden og Europa og de fremvoksende økonomier på den andre siden. Markedet forventer renteoppgang i USA våren 2016, mens det forventes fortsatte lettelser i den europeiske pengepolitikken. Norsk økonomi preges av at oljeprisen er omtrent halvert siden sommeren 2014. I første runde har dette rammet olje- og oljeserviceselskaper i kapitalmarkedet og i regioner hvor oljerelaterte næringer står sterkt. For Fastlands-Norge er konsekvensene for arbeidsledigheten og den økonomiske veksten så langt moderate, men uten en betydelig omstilling av økonomien vil veksten i økonomien reduseres over tid.

Storebrand har tilpasset seg de siste års historisk lave rentenivå gjennom bygging av bufferkapital, risikoreduksjoner på investerings-siden og endringer i produktene. Spesielt er det over tid bygget en betydelig portefølje av obligasjoner som skal holdes til forfall og som vil sikre avkastning fremover. Solvensnivået er styrket de siste årene og viser at konsernet er robust for et lavt rentenivå over en lengre periode. Nivået på den årlige rentegarantien vil reduseres over tid. Et skift i rentenivået vil påvirke verdien av produktene hvor Storebrand skal dekke en årlig rentegaranti og gjenspeiles i sensitiviteten renteendringer har på solvensnivået.

Konverteringer fra ytelsespensjon til innskuddspensjon medfører utstedelse av fripoliser som reduserer inntjeningen til konsernet. Avvikling av virksomhet knyttet til ytelsespensjon til offentlig virksomhet og næringsbank gir også reduserte inntekter i en overgangsperiode.

Kostnadsutviklingen må være tilpasset utviklingen i inntjeningen og det er målsatt at kostnadsandelen skal være 60 % av inntektene de neste årene. Styrking av konkurransekraften gjennom fortsatt

effektivisering er en prioritert oppgave. Storebrand forhandler om et strategisk samarbeid med eksterne partnere hvor deleierskap av Storebrands driftssenter i Baltic vil inngå. Hensikten med samarbeidet er å legge grunnlaget for kundeorientert utvikling av konsernets IT-løsninger og effektivisere virksomheten.

Storebrands resultater vil i perioden fra 2014 til 2020 belastes med minimum 20 % av kostnaden knyttet til reservering for økt levealder. Det endelige beløpet vil blant annet avhenge av risikoresultater og avkastning i kundeporteføljene. Reservering for økt levealder er beskrevet nærmere innledningsvis.

Salget av pensjon og forsikring har vært godt i tredje kvartal. Gjennom reduserte kostnader, tilpasninger til nye solvenskrav, og en satsing på ikke-garantert sparing og forsikring er konsernet godt rustet for fortsatt lønnsom vekst.

RISIKO

Storebrand er gjennom forretningsområdene eksponert for flere typer risiko. Utvikling i rentenivå og eiendoms- og aksjemarkedene vurderes som de vesentligste risikofaktorer som kan påvirke konsernets resultat. Over tid er det viktig å kunne levere en avkastning som overgår rentegarantien i produktene. Risikostyring er derfor et prioritert kjerneområde i konsernet. I tillegg er utvikling i uførhet og levealder sentrale risikoer.

REGULATORISKE ENDRINGER

SKATTEREFORM – MVA PÅ FINANSIELLE TJENESTER

Regjeringen har i forbindelse med statsbudsjettet lagt frem forslag til en skattereform. Blant annet er selskapsskatten foreslått redusert til 25 % i 2016, med ytterligere reduksjon til 22 % i 2018.

Regjeringen foreslår samtidig å følge opp Scheel-utvalgets forslag om å innføre merverdiavgift på finansielle tjenester. Dette er beregnet å gi et proveny på 3,5 mrd kr og vil bidra til å finansiere de samlede lettelsene på 13,8 mrd kr som ligger i forslaget til skattereform. Det argumenteres med at dagens unntak fra merverdiavgift fører til et overforbruk av finansielle tjenester hos forbrukerne.

Regjeringen vil arbeide videre med:

- Merverdiavgift på gebyrbaserte tjenester.
- Skadeforsikring: Det skisseres en løsning hvor merverdiavgift baseres på differansen mellom premieinntekter og erstatningsutbetalinger.
- Livsforsikring: Det vurderes som mer krevende å innføre merverdiavgift på livsforsikring. Det vises til at ingen andre land har inkludert livsforsikring i MVA-systemet. Det vises til at det i det videre arbeidet må etableres et skille mellom skadeforsikring som skal være avgiftsbelagt, og andre typer forsikring, bl. a. livsforsikring som ikke inkluderes i avgiftsplikten.

- Avgift på margininntekter, f. eks. rentemarginer.
- Regjeringen tar sikte på å fremme et forslag for Stortinget tidligst i forbindelse med 2017-budsjettet. Det fremheves imidlertid flere steder i meldingen at det gjenstår et betydelig arbeid før et forslag kan sendes på høring og fremmes for Stortinget.

SKATTEREGLER FOR FORSIKRINGSSLESKAPER

Finansdepartementet foreslo tidligere i år å endre skattereglene for forsikringsselskaper slik at de skattemessige beregningene skulle følge Solvens II-kravene til forsikringstekniske avsetninger. Forslaget møtte sterk motstand i høringsrunden, blant annet for å være mangelfullt utredet. Finansdepartementet konkluderte tidligere i høst med at det ikke er aktuelt å gjøre endringer for 2016, men at man vil arbeide videre med saken. I forbindelse med statsbudsjettet er det uttalt at det er behov for en helhetlig gjennomgang av skattereglene for forsikringsselskap. Eventuelle endringer vil tidligst gjelde fra og med inntektsåret 2017.

Skattedirektoratet ga i høringen uttrykk for at livsforsikringsselskaperne har fått større fradrag enn nødvendig for å skjerme kundenes midler og foreslår derfor en bredere gjennomgang for å sikre at det ikke gis fradrag utover det som er nødvendig. Det drøftes om det regnskapsmessige resultatet til selskapet er et riktigere grunnlag for beskatning. Det forventes at departementet vil vurdere en slik løsning, hvor selskapets resultat skattelegges og man ser bort fra endringer i kundemidler og kundeforpliktelser.

NYE REGLER OM UFØREPENSJON FRA NYTTÅR

Det ser ut til at de nye reglene om uførepensjon tilknyttet tjenestepensjonsordninger i privat sektor trer i kraft fra 1. januar 2016, med en overgangsperiode på ett år for tilpasning av bedriftenes pensjonsplaner til det nye regelverket. Dette følger av forslag til forskrifter utarbeidet av Finanstilsynet, som nå er på høring.

Lysaker, 27. oktober 2015

Storebrand Konsern

Resultatregnskap

(NOK mill.)	Note	3. kvartal		1.1 - 30.9		Året
		2015	2014	2015	2014	2014
Netto premieinntekter		5 954	5 266	19 994	19 449	25 220
Netto renteinntekter Bank		92	110	281	352	462
<i>Netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for selskap:</i>						
-aksjer og andeler til virkelig verdi		-3	2		14	17
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi		-106	118	-8	679	774
-finansielle derivater til virkelig verdi		41	28	94	-201	-208
-obligasjoner til amortisert kost		17	22	63	64	90
-eiendommer		15	42	83	74	92
-resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper/felleskontrollert virksomhet		114	17	116	21	40
<i>Netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for kunder:</i>						
-aksjer og andeler til virkelig verdi		-5 274	2 410	2 817	10 646	20 735
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi		306	1 872	2 192	7 270	9 516
-finansielle derivater til virkelig verdi		-1 295	551	-3 775	2 426	-1 328
-obligasjoner til amortisert kost		1 023	920	2 847	2 786	3 784
-renteinntekter utlån		28	45	93	118	171
-eiendommer		337	353	1 605	936	1 582
-resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper		-51	6	10	15	25
Andre inntekter		538	613	1 967	1 893	2 698
Sum inntekter		1 736	12 374	28 379	46 540	63 669
Erstatninger for egen regning		-5 406	-10 738	-19 681	-29 220	-35 918
Endring forsikringsforpliktelse		3 372	-570	-6 017	-12 769	-21 417
Endring bufferkapital		1 558	726	1 811	901	781
Tap på utlån/reversering av tidligere tap		-7	-34	-24	-71	-74
Driftskostnader	7	-851	-902	-2 662	-2 614	-2 913
Andre kostnader		-127	-135	-378	-238	-498
Rentekostnader		-99	-88	-344	-421	-597
Sum kostnader før amortisering		-1 560	-11 742	-27 294	-44 431	-60 637
Konsernresultat før amortisering		176	632	1 085	2 110	3 032
Amortisering av immaterielle eiendeler		-108	-108	-316	-326	-431
Konsernresultat før skatt		67	524	768	1 783	2 601
Skattekostnad	8	-3	-147	-187	-401	-516
Resultat etter skatt solgt/avviklet virksomhet					-1	-1
Periodens resultat		64	376	581	1 382	2 085
Periodens resultat kan henføres til:						
Andel av resultatet til aksjonærer		59	377	560	1 368	2 063
Andel av resultatet til hybridkapitalinvestorer		3		6		
Andel av resultatet til minoritet		2		15	13	22
Sum		64	376	581	1 382	2 085
Resultat per ordinær aksje (NOK)		0,13	0,84	1,25	3,06	4,61
Gjennomsnittlig antall aksjer i beregningsgrunnlaget (millioner)				447,6	447,3	447,4
Det er ingen utvanning av aksjene						

Storebrand Konsern

Konsolidert oppstilling over totalresultat

(NOK mill.)	3. kvartal		1.1 - 30.9		Året
	2015	2014	2015	2014	2014
Periodens resultat	64	376	581	1 382	2 085
Endringer estimatavik pensjoner	-5	-2	-9	-13	-522
Verdiregulering egne bygg	10	24	15	52	51
Gevinst/tap obligasjoner tilgjengelig for salg					168
Totalresultatelementer tilordnet kundeporteføljen	-10	-24	-15	-52	-22
Gevinst/tap kontantstrømsikring	90		23		
Skatt øvrige resultatelementer som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet	-24		-6		80
Sum øvrige resultatelementer som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet	61	-2	8	-13	-245
Omregningsdifferanser	592	-257	468	-508	138
Skatt øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet		-3	2	-2	-1
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet	592	-260	470	-510	137
Sum øvrige resultatelementer	653	-262	478	-524	-109
Totalresultat	718	114	1 059	858	1 976
Totalresultat kan henføres til:					
Andel av totalresultatet til aksjonærer	707	117	1 033	849	1 950
Andel av totalresultatet til hybridkapitalinvestorer	3		6		
Andel av totalresultat til minoritet	8	-3	20	9	26
Sum	718	114	1 059	858	1 976

Storebrand Konsern

Balanse

(NOK mill.)	Note	30.9.15	30.9.14	31.12.14
Eiendeler selskapsporteføljen				
Utsatt skattefordel		132	1	
Immaterielle eiendeler og merverdi av kjøpte forsikringskontrakter		5 740	5 428	5 710
Pensjonseiendel			1	
Varige driftsmidler		73	96	91
Investeringer i tilknyttede selskaper/felleskontrollert virksomhet		446	365	381
<i>Finansielle eiendeler til amortisert kost</i>				
- Obligasjoner	6	2 806	3 186	2 883
- Utlån til kredittinstitusjoner	6	281	280	207
- Utlån til kunder	6,9	27 006	27 794	27 479
Reassurandørenes andel av forsikringsmessige avsetninger		178	145	144
Eiendommer vurdert til virkelig verdi	6	693	4 225	4 456
Eiendommer til eget bruk	6	75	68	68
Biologiske eiendeler		64	64	64
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer		3 094	1 940	1 522
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi</i>				
- Aksjer og andeler	6	151	104	109
- Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	6	28 395	25 411	26 699
- Derivater	6	1 593	1 265	1 741
- Utlån til kunder	6,9	1 160	1 062	989
Bankinnskudd		2 822	3 602	5 266
Eiendeler minoritet i verdipapirfond		18 103	16 211	17 036
Sum eiendeler selskap		92 813	91 248	94 846
Eiendeler kundeporteføljen				
Varige driftsmidler		392	293	363
Investeringer i tilknyttede selskaper		1 419	43	40
Fordringer på tilknyttede selskaper		12	175	11
<i>Finansielle eiendeler til amortisert kost</i>				
- Obligasjoner	6	69 942	64 251	64 136
- Obligasjoner som holdes til forfall	6	15 730	15 140	15 131
- Utlån til kunder	6,9	2 556	5 729	4 679
Eiendommer vurdert til virkelig verdi	6	22 545	21 356	21 963
Eiendommer til eget bruk	6	2 825	2 411	2 514
Biologiske eiendeler		696	566	646
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer		2 381	1 859	3 928
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi</i>				
- Aksjer og andeler	6	115 955	98 972	118 334
- Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	6	168 440	156 639	157 576
- Derivater	6	3 740	3 527	4 714
Bankinnskudd		3 700	4 487	3 405
Sum eiendeler kunder		410 334	375 448	397 441
Sum eiendeler		503 147	466 696	492 287

Fortsetter neste side

Storebrand Konsern

Balanse (forts.)

(NOK mill.)	Note	30.9.15	30.9.14	31.12.14
Egenkapital og gjeld				
Innskutt egenkapital		11 724	11 722	11 722
Opptjent egenkapital		13 695	11 546	12 652
Hybridkapital		226		
Minoritetsinteresser		337	350	366
Sum egenkapital		25 982	23 618	24 741
Ansvarlig lånekapital	5	7 653	7 607	7 826
Bufferkapital	10	20 933	20 697	22 213
Forsikringsforpliktelser		385 046	351 645	369 963
Pensjonsforpliktelser		527	935	555
Utsatt skatt		1 379	1 087	1 228
<i>Finansiell gjeld</i>				
- Gjeld til kredittinstitusjoner	5	359	10	19
- Innskudd fra kunder i Bank		18 492	20 075	19 358
- Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5	14 323	14 499	13 986
- Derivater selskapsporteføljen		802	507	884
- Derivater kundeporteføljen		2 367	1 415	3 941
Annen kortsiktig gjeld		7 180	8 390	10 537
Gjeld minoritet i verdipapirfond		18 103	16 211	17 036
Sum gjeld		477 165	443 078	467 546
Sum egenkapital og gjeld		503 147	466 696	492 287

Storebrand Konsern

Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital

(NOK mill.)	Majoritetens andel av egenkapitalen				Sum innskutt egenkapital	Valuta omregnings-reserve	Annen egen-kapital ²⁾	Sum opptjent egenkapital	Hybrid-kapital	Minori-tet	Total egen-kapital
	Aksje-kapital ¹⁾	Egne aksjer	Overkurs								
Egenkapital 31.12.13	2 250	-14	9 485	11 720	945	9 760	10 705			350	22 775
Periodens resultat						2 063	2 063			22	2 085
Sum øvrige resultatelementer					133	-246	-112			4	-109
Totalresultat for perioden					133	1 817	1 950			26	1 976
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:											
Egne aksjer		2		2		18	18				20
Utbetalt aksjeutbytte										-2	-2
Kjøp av minoritetsinteresser						-21	-21				-21
Annet						-1	-1			-7	-8
Egenkapital 31.12.14	2 250	-12	9 485	11 722	1 078	11 574	12 652			366	24 741
Periodens resultat						560	560	6	15		581
Sum øvrige resultatelementer					465	8	473		5		478
Totalresultat for perioden					465	568	1 033	6	20		1 059
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:											
Egne aksjer		2		2		21	21				23
Hybridkapital klassifisert som egen-kapital ³⁾						1	1	226			227
Utbetalt renter hybridkapital								-6			-6
Utbetalt aksjeutbytte									-25		-25
Kjøp av minoritetsinteresser									-25		-25
Annet						-12	-12				-11
Egenkapital 30.9.15	2 250	-10	9 485	11 724	1 543	12 152	13 695	226	338		25 982

¹⁾ 449 909 891 aksjer pålydende kroner 5.

²⁾ Inkluderer bundne midler i risikoutjevsningsfond med 512 millioner kroner og sikkerhetsavsetninger med 292 millioner kroner.

³⁾ Storebrand Bank ASA har 2 fondsobligasjoner som ble utstedt i 2013 og 2014 på henholdsvis 150 og 75 millioner kroner. Instrumentene er evigvarende men banken kan tilbakebetale kapitalen på gitte tidspunkt, første gang 5 år etter utstedelse. Renten på lånene er flytende pluss en margin på henholdsvis 3,00 og 3,95 prosent. Instrumentene inngår i kjernekapitalen og er hybridkapitalinstrumenter i henhold til Beregningsforskriften § 3a. Storebrand Bank ASA har en rett til å ikke betale renter til investorene. Disse fondsobligasjonene er fra 2. kvartal 2015 tatt med som Hybridkapital innfor konsernets egenkapital. Renter etter skatt inngår ikke i resultatet, men presenteres direkte i egenkapitalen. Påløpte renter inngår i Hybridkapitalen inntil rentene utbetales til hybridkapitalinvestorene.

Egenkapital 31.12.13	2 250	-14	9 485	11 720	945	9 760	10 705			350	22 775
Periodens resultat						1 368	1 368			13	1 382
Sum øvrige resultatelementer					-506	-14	-519			-4	-524
Totalresultat for perioden					-506	1 355	849			9	858
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:											
Egne aksjer		2		2		18	18				20
Utbetalt aksjeutbytte										-2	-2
Kjøp av minoritetsinteresser						-21	-21				-21
Annet						-5	-5			-8	-13
Egenkapital 30.9.14	2 250	-12	9 485	11 722	439	11 107	11 546			350	23 618

Storebrand Konsern

Kontantstrømoppstilling

1.1 - 30.9

(NOK mill.)	2015	2014
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Netto innbetalinger premie - forsikring	22 817	19 059
Netto utbetalte erstatninger og forsikringsytelser	-15 350	-14 566
Netto inn-/utbetalinger ved flytting	-4 313	-13 342
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	832	1 170
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder	-77	-152
Utbetalinger til drift	-2 371	-2 331
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	-1 577	2 492
Netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler og bankkunder	-39	-7 671
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	2 376	2 552
Netto inn-/utbetaling av innskudd bankkunder	-1 051	-920
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer	-2 093	12 331
Netto inn-/utbetalinger vedrørende eiendomsinvesteringer	-667	-253
Netto endring bankinnskudd forsikringskunder	-292	-871
Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler og bankkunder	-1 727	12 839
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-1 766	5 168
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto innbetalinger ved salg av datterselskaper	7	
Netto utbetalinger ved kjøp av konsernselskaper	-2	-5
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	-137	-59
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg av forsikringsporteføljer		-1 475
Netto innbetalinger/utbetalinger ved kjøp/salg av TS og FKV	-245	-29
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-377	-1 567
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalinger ved nedbetaling av lån	-2 504	-2 801
Innbetaling ved opptak av lån	2 604	499
Utbetaling av renter lån	-293	-371
Innbetaling av ansvarlig lånekapital	997	1 918
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-1 033	-1 731
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-425	-442
Netto inn-/utbetalinger på utlån til og fordring på andre finansinstitusjoner	341	-1 018
Innbetaling ved utstedelse av aksjekapital/salg aksjer til ansatte	10	11
Innbetaling av konsernbidrag som kapitalinnskudd		-2
Utbetaling av utbytte	-16	
Utbetaling av renter på hybridkapital	-6	
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-324	-3 937
Netto kontantstrøm i perioden	-2 467	-337
- herav netto kontantstrøm i perioden før finansielle eiendeler og bankkunder	-741	-13 176
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-2 467	-337
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	5 569	4 219
Valutaomregningsdifferanse i NOK	1	-1
Beholdning av kontanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt ¹⁾	3 102	3 882
1) Består av:		
Utlån til kredittinstitusjoner	281	280
Bankinnskudd	2 822	3 602
Sum	3 102	3 882

Noter

Storebrand Konsern

Note 01 | Regnskapsprinsipper

Delårsregnskapet for konsernet inkluderer Storebrand ASA med datterselskaper og tilknyttede selskaper. Regnskapet er avlagt i overensstemmelse med IAS 34 Delårsrapportering. Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap.

En beskrivelse av regnskapsprinsipper som er benyttet ved avleggelse av regnskapet fremkommer i årsregnskapet for 2014, og delårsregnskapet er avlagt i henhold til disse regnskapsprinsippene.

Det har ikke trådt i kraft nye eller endrede regnskapsstandarder i 2015 som har hatt noen vesentlig effekt for Storebrands konsernregnskap.

Note 02 | Estimer

Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger er i årsregnskapet for 2014 beskrevet i note 2, oppreservering langt liv for Storebrand Livsforsikring i note 3, forsikringsrisiko i note 7 og verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi er beskrevet i note 14.

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet må ledelsen foreta estimer, skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger av usikre størrelser. Estimer og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen.

De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Oppreservering langt liv for Storebrand Livsforsikring

Som det fremkommer i note 3 til årsregnskapet for 2014, som omhandler oppreservering for økt levealder, vil eiers belastning i oppreserveringsperioden være avhengig av et minimumsnivå knyttet til fremtidig avkastning i kundeporteføljene samt andre forhold og forutsetninger. Estimert fremtidig belastning er fremdeles beheftet med usikkerhet. Finanstilsynet har i 3. kvartal godkjent søknaden om oppreservering:

Generelt er det gitt godkjenning for å bruke inntil syv år for å ferdigstille oppreserveringen gjennom anvendelse av overskudd og direkte egenkapitalbidrag. Oppreserveringsperioden er fra 1.1.2014 til 1.1.2021. For kontrakter som er eller blir fullt reservert i løpet av opptrappingsperioden skal gjenstående egenkapitalbidrag innbetales innen tre år og ikke senere enn 1.1.2021. For kontrakter som er overført til ny leverandør av offentlig tjenestepensjonsordning og med risikoopphør fra og med utgangen av 2013, tilfører Storebrand gjenstående egenkapitalbidrag til kontrakten umiddelbart. Risikooverskudd vil brukes i sin helhet til oppreservering langt liv for kontrakter som ikke er fullt reservert. Storebrand vil bruke det som er opparbeidet av midler i risikoutjevningfondet i årene 2008 – 2013 (NOK 776 millioner) som en del av finansieringen av oppreserveringen i årene 2015 og 2016. Innen utgang av 2015 vil minimum NOK 500 millioner inngå som en del av finansieringen av oppreserveringen. Gjenstående vil bli anvendt i løpet av 2016. Per 3. kvartal er det anvendt NOK 378 millioner av risikoutjevningfondet. Det er i kvartalet for øvrig tilbakeført et tilsvarende beløp som tidligere var avsatt og belastet annen egenkapital knyttet til oppreserveringen.

Informasjon per 3. kvartal skulle ikke tilsi en vesentlig endret fremtidig belastning for eier enn det som fremkommer som forventning i note 3 til årsregnskapet for 2014. Storebrand hadde et oppreserveringsbehov på NOK 12,4 milliarder for den norske virksomheten. Det er avsatt NOK 6,2 milliarder kroner ved utgangen av 2014 og NOK 2,1 milliarder hittil i 2015. Gjenstående oppreserveringsbehov per 3. kvartal er NOK 4,1 milliarder.

Note 03 | Segmenter

Storebrands virksomhet er delt inn i segmentene Sparing, Forsikring, Garantert Pensjon og Øvrig.

Endringer i segmenter

Storebrand har fra og med 2. kvartal 2015 foretatt mindre endringer knyttet til segment-rapporteringen. Tall for tidligere perioder er omarbeidet, se tabell med omarbeidede sammenligningstall nederst i noten.

Sparing

Består av produkter som omfatter sparing til pensjon, uten rentegarantier. I området inngår innskuddspensjon i Norge og Sverige, kapitalforvaltning og bankprodukter til privatpersoner.

Forsikring

Forsikring har ansvaret for konsernets risikoprodukter i Norge og Sverige. Enheten tilbyr behandlingsforsikring i det norske og svenske bedrifts- og privatmarkedet, skadeforsikrings- og personrisikoprodukter til det norske privatmarkedet og personalforsikring samt personalforsikring og pensjonsrelaterte forsikringer i det norske og svenske bedriftsmarkedet.

Garantert pensjon

Garantert pensjon består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, hvor kundene har en garantert avkastning eller ytelse på sparemidlene. I området inngår ytelsespensjon i Norge og Sverige, fripoliser og individuell kapital- og pensjonsforsikring.

Øvrig

Under kategorien øvrig rapporteres resultatet i Storebrand ASA, samt resultat i selskapsporteføljene i Storebrand Livsforsikring og SPP. I tillegg inngår blant annet utlån til næringsvirksomhet i Storebrand Bank og virksomheten i BenCo, samt minoritet i verdipapirfond og eiendomsfond.

Avstemming mot offisielt resultatregnskap

Resultatene i segmentene avstemmes mot konsernresultat før amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler. I konsernets resultatoppstilling inngår brutto inntekter og brutto kostnader knyttet til både forsikringskunder og eier. I tillegg inngår spareelementer i premieinntekter og i forsikringsmessige kostnader. De ulike segmentene følges imidlertid i større grad opp ved oppfølging av netto fortjenestemarginer, herunder oppfølging av risiko- og administrasjonsresultat. Resultatlinjer som benyttes i segmentrapporteringen vil dermed ikke være identiske med resultatlinjene i konsernresultatregnskapet.

(NOK mill.)	3. kvartal		1.1 - 30.9		Året
	2015	2014	2015	2014	2014
Sparing	264	240	720	622	1 091
Forsikring	120	135	471	516	675
Garantert pensjon	-76	233	37	847	1 074
Øvrig	-133	24	-143	124	193
Konsernresultat før amortisering	176	632	1 085	2 110	3 032
Amortisering av immaterielle eiendeler	-108	-108	-316	-326	-431
Konsernresultat før skatt	67	524	768	1 783	2 601

SEGMENTOPPLYSNINGER 3. KVARTAL

(NOK mill.)	Sparing		Forsikring		Garantert pensjon	
	3. kvartal		3. kvartal		3. kvartal	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Fee- og administrasjonsinntekter	646	588			428	471
Risikoresultat liv og pensjon	-5	7			20	26
Forsikringspremier f.e.r.			894	773		
Erstatninger f.e.r.			-697	-564		
Driftskostnader	-381	-354	-122	-122	-266	-275
Finansresultat			45	48		
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	261	240	120	135	182	222
Netto overskuddsdeling og utlånstap	3	-1			-162	101
Oppreservering langt liv					-96	-90
Konsernresultat før amortisering	264	240	120	135	-76	233
Amortisering av immaterielle eiendeler ¹⁾						
Konsernresultat før skatt						

¹⁾ Amortisering av immaterielle eiendeler er lagt på konsernnivå

(NOK mill.)	Øvrig		Storebrand Konsern	
	3. kvartal	2014	3. kvartal	2014
	2015		2015	
Fee- og administrasjonsinntekter	-29	-14	1 046	1 045
Risikoresultat liv og pensjon	25	4	40	37
Forsikringspremier f.e.r.			894	773
Erstatninger f.e.r.			-697	-564
Driftskostnader	14	20	-755	-732
Finansresultat	-135	48	-90	95
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	-124	57	440	655
Netto overskuddsdeling og utlånstap	-8	-33	-167	67
Oppreservering langt liv			-96	-90
Konsernresultat før amortisering	-133	24	176	632
Amortisering av immaterielle eiendeler ¹⁾			-108	-108
Konsernresultat før skatt			67	524

SEGMENTOPPLYSNINGER PER 30.9

(NOK mill.)	Sparing		Forsikring		Garantert pensjon	
	30.9.15	30.9.14	30.9.15	30.9.14	30.9.15	30.9.14
Fee- og administrasjonsinntekter	1 902	1 696			1 317	1 384
Risikoresultat liv og pensjon	-4	-1			83	152
Forsikringspremier f.e.r.			2 708	2 313		
Erstatninger f.e.r.			-2 031	-1 614		
Driftskostnader	-1 183	-1 075	-387	-378	-824	-837
Finansresultat			181	195		
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	715	620	471	516	576	699
Netto overskuddsdeling og utlånstap	5	2			-137	418
Oppreservering langt liv					-402	-270
Konsernresultat før amortisering	720	622	471	516	37	847
Amortisering av immaterielle eiendeler ¹⁾						
Konsernresultat før skatt						

¹⁾ Amortisering av immaterielle eiendeler er lagt på konsernnivå

(NOK mill.)	Øvrig		Storebrand Konsern	
	30.9.15	30.9.14	30.9.15	30.9.14
Fee- og administrasjonsinntekter	-64	-36	3 155	3 044
Risikoresultat liv og pensjon	25	6	103	157
Forsikringspremier f.e.r.			2 708	2 313
Erstatninger f.e.r.			-2 031	-1 614
Driftskostnader	36	52	-2 357	-2 238
Finansresultat	-113	175	68	370
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	-116	197	1 646	2 032
Netto overskuddsdeling og utlånstap	-27	-72	-159	348
Oppreservering langt liv			-402	-270
Konsernresultat før amortisering	-143	124	1 085	2 110
Amortisering av immaterielle eiendeler ¹⁾			-316	-326
Konsernresultat før skatt			768	1 783

¹⁾ Amortisering av immaterielle eiendeler er lagt på konsernnivå

Per 3. kvartal er det anvendt NOK 378 millioner av risikoutjevningfondet for oppreservering langt liv. Det er i kvartalet for øvrig tilbakeført et tilsvarende beløp som tidligere var avsatt og belastet annen egenkapital knyttet til oppreserveringen. Dette er presentert netto i linjen oppreservering langt liv i oppstillingen ovenfor.

OMARBEIDDE SEGMENTTALL

Resultatregnskap

(NOK mill.)	3. kvartal 2014			Per 30.9.2014			Året 2014		
	Rapportert	Endring segment	Omarbeidet	Rapportert	Endring segment	Omarbeidet	Rapportert	Endring segment	Omarbeidet
Sparing	241	-2	240	612	10	622	1 047	44	1 091
Forsikring	135		135	516		516	675		675
Garantert pensjon	233		233	847		847	1 074		1 074
Øvrig	23	2	24	135	-10	124	236	-44	193
Konsernresultat før amortisering	632		632	2 110		2 110	3 032		3 032
Amortisering av immaterielle eiendeler	-108		-108	-326		-326	-431		-431
Konsernresultat før skatt	524		524	1 783		1 783	2 601		2 601

NØKKELTALL VIRKSOMHETSOMRÅDER

(NOK mill.)	3. kvartal 2015	2. kvartal 2015	1. kvartal 2015	4. kvartal 2014	3. kvartal 2014	2. kvartal 2014	1. kvartal 2014	4. kvartal 2013
Konsern								
Overskudd per ordinær aksje ¹⁾	1,25	1,12	0,55	4,61	3,06	2,22	1,13	4,41
Egenkapital	25 982	25 275	24 745	24 741	23 618	23 528	23 080	22 775
Sparing								
Premieinntekter Unit Linked ⁵⁾	3 153	3 035	2 871	2 594	2 483	2 347	2 463	2 273
Reserver Unit Linked	118 695	117 452	115 816	105 369	93 976	92 899	87 105	85 452
Totale midler under forvaltning	562 136	551 587	557 989	534 523	502 840	501 539	495 244	487 384
Utlån Privat	25 417	24 833	24 100	24 441	24 391	24 103	23 743	24 389
Forsikring								
Bestandspremie	4 275	4 174	4 053	3 699	3 657	3 588	3 552	3 569
Skadeprosent ⁵⁾	78%	72%	75%	76%	73%	73%	64%	76%
Kostnadsprosent ⁵⁾	14%	15%	15%	1%	16%	17%	16%	1%
Combined ratio ⁵⁾	92%	87%	90%	78%	89%	90%	80%	78%
Garantert pensjon								
Garanterte reserver	263 198	258 825	261 277	264 290	257 425	263 370	259 799	264 125
Garanterte reserver i % of totale reserver	68,9%	68,8%	69,3%	71,5%	73,3%	73,9%	74,9%	75,6%
Netto overføring av garanterte reserver ⁵⁾	815	1 432	5 031	2 229	5 452	72	7 070	415
Bufferkapital i % av kundefond Storebrand Livsforsikring konsern ²⁾	5,4%	5,7%	6,5%	6,6%	4,8%	4,6%	4,2%	4,8%
Bufferkapital i % av kundefond SPP ³⁾	11,1%	12,4%	12,5%	11,7%	15,0%	15,1%	14,6%	15,1%
Soliditet								
Kapitaldekning Storebrand konsern	13,6%	13,6%	12,9%	13,0%	13,3%	14,1%	14,4%	13,4%
Soliditetskapital Storebrand Livsforsikring konsern ⁴⁾	64 020	62 293	66 052	64 664	61 904	60 850	55 472	54 102
Kapitaldekning Storebrand Livsforsikring konsern	14,5%	14,6%	13,8%	13,5%	14,1%	14,1%	14,8%	13,6%
Solvensmargin Storebrand Livsforsikring konsern	179%	183%	173%	175%	182%	178%	182%	176%
Solvensmargin SPP Livförsäkring AB	179%	188%	153%	171%	209%	211%	230%	254%
Kapitaldekning Storebrand Bank	16,7%	16,3%	15,8%	15,0%	17,9%	15,7%	15,0%	13,6%
Kjernekapitaldekning Storebrand Bank	14,9%	14,5%	14,0%	13,3%	16,2%	14,8%	14,1%	12,8%

¹⁾ Akkumulert

²⁾ Tilleggsavsetninger + kursreguleringsfond

³⁾ Villkorad återbäring

⁴⁾ Består av egenkapital, ansvarlig lånekapital, kursreguleringsfond, risikoutjevningfond, kursreserver obligasjoner til amortisert kost, tilleggsavsetning, villkorad återbäring og opptjent resultat

⁵⁾ Tall for kvartalet

Finansiell markedsrisiko og forsikringsrisiko

Risiko er beskrevet i årsregnskapet for 2014 i note 7 (Forsikringsrisiko), note 8 (Finansiell markedsrisiko), note 9 (Likviditetsrisiko), note 10 (Utlån og motpartsrisiko), note 11 (Valutaeksponering), note 12 (Kreditteksponering) og note 13 (Risikokonsentrasjoner).

Markedsrisiko er endring i verdier som skyldes at finansmarkedspriser eller volatilitet avviker fra det som er forventet. Omfatter også risiko for at verdien av forsikringsforpliktelsen utvikler seg ulikt fra eiendelene.

De vesentligste markedsrisikoene for Storebrand er aksjemarkedsrisiko, kredittisiko, eiendomsrisiko, renterisiko og valutarisiko. For livselskapene er de finansielle eiendelene plassert i en rekke delporteføljer. Markedsrisikoen påvirker Storebrands inntekt og resultat ulikt for de forskjellige delporteføljene. Det er tre hovedtyper av delporteføljer, selskapsporteføljer, kundeporteføljer uten garanti og garanterte kundeporteføljer.

Markedsrisikoen i selskapsporteføljene påvirker Storebrands resultat fullt ut. Det samme gjelder markedsrisikoen fra de finansielle eiendelene i Storebrand ASA og datterselskaper som ikke er livselskaper eller inngår i kundeporteføljer.

Markedsrisikoen i kundeporteføljer uten garanti er tatt for kunders regning og risiko, slik at Storebrand ikke treffes direkte av verdiendringer. Men verdiendringer påvirker Storebrands resultater indirekte. Inntektene er i stor grad basert på reservestørrelse, mens kostnadene i større grad er faste. Lavere finansmarkedsavkastning enn forventet vil derfor få en negativ effekt på Storebrands inntekt og resultat.

For garanterte kundeporteføljer vil nettorisikoen for Storebrand være lavere enn brutto markedsrisiko. Graden av risikodemping avhenger av flere forhold. De viktigste er størrelse og fleksibilitet av kundebufferne og nivå og varighet på avkastningsgarantien. I de tilfeller hvor avkastningen ikke er høy nok til å dekke den garanterte renten, vil manglende avkastning dekkes ved å bruke kundebufferne i form av risikokapital som er bygd opp av tidligere års overskudd. Risikokapitalen består i hovedsak av kursreserver, tilleggsavsetninger og villkorad återbäring. Selskapet er ansvarlig for eventuelt udekket beløp. For garanterte kundeporteføljer påvirkes risikoen av endringer i rentenivået. Fallende rente er positivt for investeringsavkastningen på kort sikt som følge av kursstigning på obligasjoner, men det er negativt på lang sikt fordi det reduserer sannsynligheten for å få en avkastning høyere enn garanti.

Aksjemarkedet har vært svakt i tredje kvartal, med nedgang på rundt 10 prosent fra årstopp i sommer. Nedgangen ble utløst av frykt for svakere vekst i Kina og fallende råvarepriser. For årets tre første kvartaler samlet har aksjemarkedene vært flate til noe ned. Kredittmarkedet var svakt i tredje kvartal, med økning i risikopremier. Det påvirket avkastningen negativt. Norsk og svensk 10-års swap-rente steg gjennom første halvår, men har falt med henholdsvis 0,5 og 0,3 prosentpoeng i tredje kvartal. 10 års swap-rente er nå på omtrent samme nivå som ved inngangen til året både i Norge og Sverige. Korte renter har falt, både i tredje kvartal og for året samlet, drevet av rentekutt fra sentralbankene. Både den norske og svenske sentralbankrenten har blitt senket til rekordlave nivåer og ligger nå på henholdsvis 0,75 prosent og -0,35 prosent. Rentekurvene indikerer også at rentene vil holde seg lave lenger enn det som var ventet ved inngangen til året.

Aksjemarkedsfallet i tredje kvartal har utløst salg av aksjer i garanterte kundeporteføljer i henhold til etablerte handlingsregler. Aksjeallokeringen er noe lavere enn ved halvårsskiftet og ved inngangen til året.

For garanterte porteføljer i Norge er avkastningen fortsatt positiv og tilstrekkelig i forhold til det som er lagt til grunn for oppreserveringsplanen. Også garanterte porteføljer i Sverige har positiv avkastning, men lavere enn det som er nødvendig for å få overskuddsdeling.

Kundebufferne har blitt noe redusert i årets tre første kvartaler. Det gjelder både kursreguleringfond, tilleggsavsetninger, oververdier på obligasjoner som er vurdert til amortisert kost og villkorad återbäring.

Forsikringsrisiko er risiko for større utbetalinger enn antatt og/eller ugunstig endring i verdien av en forsikringsforpliktelse som følge av at faktisk utvikling avviker fra det som ble forutsatt ved beregning av premier eller avsetninger. Størstedelen av forsikringsrisikoen for konsernet er knyttet til livsforsikring. Langt liv er den største risikoen fordi økt livslengde medfører at garanterte ytelser må utbetales over en lenger periode. Det er også risiko knyttet til uførhet og dødsfall.

Forsikringsrisikoen er lite endret gjennom årets tre første kvartaler.

Likviditetsrisiko

SPESIFIKASJON ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

(NOK mill.)	Nominell verdi	Valuta	Rente	Forfall/call	Balanseført verdi
Utsteder					
Fondsobligasjoner ¹⁾					
Storebrand Livsforsikring AS	1 500	NOK	Flytende	2018	1 502
Evigvarende ansvarlig lån					
Storebrand Livsforsikring AS	1 000	NOK	Flytende	2020	999
Storebrand Livsforsikring AS	1 100	NOK	Flytende	2024	1 097
SPP Livförsäkring AB	700	SEK	Flytende	2019	709
Tidsbegrenset ansvarlig lån					
Storebrand Livsforsikring AS	300	EUR	Fast	2023	3 069
Storebrand Bank ASA	150	NOK	Flytende	2017	151
Storebrand Bank ASA	125	NOK	Flytende	2019	126
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 30.9.15					7 653
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 30.9.14					7 607
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 31.12.14					7 826

¹⁾ I tillegg har Storebrand Bank ASA utstedte fondsobligasjoner/hybridkapital som er klassifisert som egenkapital. Se oppstilling over endring i egenkapital.

SPESIFIKASJON GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

(NOK mill.)	Balanseført verdi		
	30.9.15	30.9.14	31.12.14
Forfall			
2014		10	
2015	359		19
Sum gjeld til kreditinstitusjoner	359	10	19

SPESIFIKASJON GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

(NOK mill.)	Balanseført verdi		
	30.9.15	30.9.14	31.12.14
Forfall			
2014		313	
2015		1 865	1 706
2016	2 740	3 653	3 606
2017	4 538	4 517	4 542
2018	2 345	1 540	1 539
2019	2 311	2 282	2 267
2020	2 390	328	327
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	14 323	14 499	13 986

Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav. I 2015 er alle betingelser og vilkår i henhold til inngåtte låneavtaler innfridd.

I henhold til låneprogrammet i Storebrand Boligkreditt AS er selskapets krav til overpantsettelse 109,5 prosent oppfylt.

Trekkfasiliteter

Storebrand ASA har en ubenyttet trekkfasilitet på EUR 240 millioner.

Fasiliteter til Storebrand Boligkreditt AS

Banken har to trekkfasiliteter med Storebrand Boligkreditt AS. Den ene trekkfasiliteten er en ordinær kassekreditt og har en ramme på 6 milliarder kroner. Denne har ingen utløpsdato, men kan sies opp av banken med 15 måneders oppsigelsestid. Den andre fasiliteten skal til enhver tid ha en tilstrekkelig stor ramme til å dekke renter og avdrag på obligasjoner med fortrinnsrett og tilknyttede derivater kommende 12 måneder. Trekkrettigheten er ikke oppsigelig fra banken før tidligst 3 måneder etter forfall på obligasjoner med fortrinnsrett og tilknyttede derivater med lengst løpetid.

Note 06

Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer

Konsernet kategoriserer finansielle instrumenter på tre forskjellige nivåer. Kriterier for kategorisering samt prosesser knyttet til verdsettelse er nærmere beskrevet i note 14 i årsregnskapet for 2014.

Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

(NOK mill.)	Virkelig verdi 30.9.15	Virkelig verdi 31.12.14	Balanseført verdi 30.9.15	Balanseført verdi 31.12.14
Finansielle eiendeler				
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	281	207	281	207
Utlån til kunder	29 526	32 107	29 562	32 158
Obligasjoner holdt til forfall	17 774	17 794	15 730	15 131
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	81 828	77 727	72 749	67 019
Sum	129 409	127 835	118 321	114 515
Finansielle forpliktelser				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	14 316	14 156	14 323	13 986
Gjeld til kredittinstitusjoner	359	19	359	19
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet (ekskl innskudd fra konsernselskap)	18 492	19 358	18 492	19 358
Ansvarlig lånekapital	7 598	8 072	7 653	7 826
Sum	40 765	41 606	40 828	41 190

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER OG EIENDOMMER TIL VIRKELIG VERDI

(NOK mill.)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum virkelig verdi 30.9.15	Sum virkelig verdi 31.12.14
	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger		
Eiendeler:					
Aksjer og andeler:					
- Aksjer	17 134	628	2 658	20 420	20 659
- Øvrige fondsandeler	319	85 711	9 066	95 096	96 832
- Eiendomsfond			590	590	952
Sum aksjer og andeler	17 452	86 339	12 314	116 106	
Sum aksjer og andeler 31.12.14	17 776	87 942	12 724		118 443
Utlån til kunder ¹⁾					
Sum utlån til kunder 31.12.14 ¹⁾			989	1 160	989
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning					
- Stat- og statsgaranterte obligasjoner	33 404	21 436		54 840	56 213
- Finans- og foretaksobligasjoner	29	29 617	387	30 033	25 282
- Verdipapiriserte obligasjoner		47 119		47 119	45 194
- Overnasjonale organisasjoner	44	5 084		5 128	6 699
- Obligasjonsfond	904	58 811		59 715	50 886
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	34 381	162 068	387	196 835	
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 31.12.14	36 435	147 501	339		184 275
Derivater:					
- Rentederivater		2 817		2 817	4 744
- Valutaderivater		-653		-653	-3 113
Sum derivater		2 164		2 164	
- herav derivater med positiv markedsverdi		5 333		5 333	6 457
- derav derivater med negativ markedsverdi		-3 169		-3 169	-4 826
Sum derivater 31.12.14		1 631			1 631
Eiendommer:					
Investerings eiendommer			23 238	23 238	26 419
Eierbenyttet eiendom			2 900	2 900	2 583
Sum eiendommer			26 137	26 137	
Sum eiendommer 31.12.14			29 001		29 001

1) omfatter utlån til kunder/gjeld til kredittinstitusjoner klassifisert til virkelig verdi over resultatet

BEVEGELSER MELLOM KVOTERTE PRISER OG OBSERVERBARE FORUTSETNINGER

(NOK mill.)	Fra kvoterte priser til observerbare forutsetninger	Fra observerbare forutsetninger til kvoterte priser
Aksjer og andeler	15	96

Bevegelser fra nivå 1 til nivå 2 gjenspeiler redusert omsetningvolum i aktuelle aksjer og obligasjoner i siste måleperiode. I motsatt tilfelle indikerer bevegelser fra nivå 2 til nivå 1 økt omsetningsverdi i aktuelle aksjer og obligasjoner i siste måleperiode.

FINANSIELLE INSTRUMENTER OG EIENDOMMER TIL VIRKELIG VERDI - NIVÅ 3

(NOK mill.)	Aksjer	Øvrige fondsandeler	Eiendomsfond	Utlån til kunder	Finans- og foretaksobligasjoner	Investerings-eiendommer	Eierbenyttet eiendom
Balanse 1.1.15	2 414	9 359	952	989	339	26 419	2 583
Netto gevinster/tap	130	873	81	-10	37	41	111
Tilgang	282	709	1	429	15	825	15
Avgang	-199	-2 078	-443	-247	-21	-105	
Overført til/fra ikke observerbare forutsetninger til/fra observerbare forutsetninger		60					
Omregningsdifferanse utenlandsk valuta	31	144			16	187	67
Annet *)						-4 130	125
Balanse 30.9.15	2 658	9 066	590	1 160	387	23 238	2 900

* Inkluderer fraregning av Storebrand Eiendomsfond Norge KS med - 4.927 millioner kroner. Storebrand Livsforsikring har per 30.9.15 investert 1.450 millioner kroner i Storebrand Eiendomsfond Norge KS. Investeringen er klassifisert som Investering i tilknyttet selskap i konsernregnskapet. Storebrand Eiendomsfond Norge KS investerer utelukkende i eiendommer som vurderes til virkelig verdi.

SENSITIVITETSVURDERING

Aksjer

Det er primært investeringer i skog som er klassifisert som aksjer på nivå 3. Skoginvesteringer kjennetegnes blant annet ved svært lange kontantstrømsperioder. Det vil kunne være usikkerhet knyttet til fremtidig kontantstrøm som følge av fremtidig inntekts- og kostnadsvekst, selv om disse forutsetninger er basert på anerkjente kilder. Verdsettelse av skoginvesteringer vil likevel være særlig sensitivt overfor diskonteringsrente som legges til grunn i kalkylen. Selskapet baserer sin verdsettelse på eksterne verddivurderinger. Disse benytter et antatt markedsmessig avkastningskrav. Som et rimelig alternativ forutsetning til de benyttede avkastningskrav, ville en endring i diskonteringsrente på 0,25 prosent utgjøre en endring på anslagsvis 3,10 prosent i verdi blant annet avhengig av skogens modenhet.

(NOK mill.)	Veridendring ved endret diskonteringsrente	
	Økning + 25 bp	Reduksjon - 25 bp
Endring i virkelig verdi per 30.9.15	-91	98
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	-72	77

Øvrige fondsandeler

Store deler av porteføljen prises mot sammenlignbare børsnoterte selskaper, mens mindre deler av porteføljen er børsnotert. Verdsettelsen av private equity-porteføljen vil dermed være sensitiv for svingninger i de globale aksjemarkedene. Private equity-porteføljen har en estimert beta mot MSCI World (Net - valutaskret til NOK) på omtrent 0,45.

(NOK mill.)	Endring MSCI World	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 30.9.15	399	-399
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	291	-291

Eiendomsfond

Verdivurderingen for indirekte eiendomsinvesteringer vil være sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. De indirekte eiendomsinvesteringene er belånte strukturer. I snitt er porteføljen belånt med 58 prosent.

(NOK mill.)	Verdiendring underliggende eiendommer	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 30.9.15	158	-157
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	250	-247

Utlån til kunder

Fastrente utlån vurderes til virkelig verdi. Verdien av disse fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende fastrenteperiode. Diskonteringsfaktoren er den tilhørende swap-kurven justert for en markedsspread.

(NOK mill.)	Endring markedsspread	
	+ 10 bp	- 10 bp
Endring i virkelig verdi per 30.9.15	-4	4
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	-3	3

Finans-og foretaksobligasjoner

Finans og foretaksobligasjoner på nivå 3 er mikrofinans fond, private equity debt fond, og konvertible obligasjoner. Disse prises ikke med diskonteringsrente slik obligasjoner vanligvis gjør, og derfor inngår disse investeringene i samme sensitivitetstest som private equity.

(NOK mill.)	Endring MSCI World	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 30.9.15	16	-16
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	15	-15

Eiendommer

Sensitivitetsvurderingen av eiendom gjelder både investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom.

Verdivurderingen av eiendom er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. En endring på 0,25 prosent i avkastningskravet hvor alt annet holdes likt, vil medføre en endring av verdien på eiendomsporteføljen i Storebrand på om lag 4,5 prosent. I størrelsesorden 25 prosent av eiendommens kontantstrøm er knyttet til inngåtte leiekontrakter. Dette innebærer at endringene i de usikre delene av kontantstrømmen med 1 prosent medfører endring i verdi på 0,75 prosent.

(NOK mill.)	Endring i avkastningskrav	
	+0,25%	-0,25%
Endring i virkelig verdi per 30.9.15	-1 127	1 252
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	-1 288	1 203

Note 07 | Driftskostnader

(NOK mill.)	3. kvartal		1-1 - 30.9		Året
	2015	2014	2015	2014	2014
Personalkostnader	-514	-509	-1 562	-1 528	-1 433
Avskrivninger	-34	-31	-103	-90	-113
Andre driftskostnader	-303	-362	-997	-996	-1 367
Sum driftskostnader	-851	-902	-2 662	-2 614	-2 913

Note 08 | Skatt

Skattekostnaden er estimert basert på en forventet effektiv skattesats per juridisk enhet for året 2015. Det vil være usikkerhet knyttet til estimatene.

Skattesatsen for konsernet vil variere fra kvartal til kvartal avhengig av de enkelte juridiske enhetenes bidrag til resultatet.

Netto skattekostnad for kvartalet og året reflekterer effekter som hver for seg gir en høyere eller lavere effektiv skattesats, som for eksempel bruk av risikoutjevningsfondet (høyere) og aktivering av utsatt skatt eiendel knyttet til den svenske virksomheten (lavere).

Note 09 | Utlån

(NOK mill.)	30.9.15	30.9.14	31.12.14
Bedriftsmarked	5 384	10 367	8 647
Personmarked	25 418	24 393	24 553
Brutto utlån	30 802	34 761	33 200
Nedskrivning tap på utlån	-79	-176	-54
Netto utlån	30 723	34 584	33 147

MISLIGHOLD OG TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER MED VIDERE

(NOK mill.)	30.9.15	30.9.14	31.12.14
Misligholdte lån uten identifisert verdifall	80	85	76
Misligholdte lån med identifisert verdifall	107	263	77
Brutto misligholdte lån	187	349	153
Individuelle nedskrivninger	-48	-154	-33
Netto misligholdte lån	139	195	120

Note 10 | Bufferkapital

(NOK mill.)	30.9.15	30.9.14	31.12.14
Tilleggsavsetninger	4 479	4 298	5 118
Kursreguleringsfond	4 352	3 812	5 814
Villkorad återbäring	12 101	12 588	11 281
Totalt	20 933	20 697	22 213

Oververdi på obligasjoner som vurderes til amortisert kost utgjør 11.124 millioner kroner ved utgangen av 3. kvartal, en reduksjon på 2.240 millioner kroner siden årsskiftet.

Oververdi på obligasjoner til amortisert kost er ikke innregnet i regnskapet.

**Note
11****Betingede forpliktelser**

(NOK mill.)	30.9.15	30.9.14	31.12.14
Garantier	67	155	90
Ubenyttede kredittrammer utlån	3 711	3 884	2 050
Ikke innkalt restforpliktelse vedrørende Limited Partnership	4 048	4 188	4 321
Andre forpliktelser/lånetilsagn	21	31	31
Sum betingede forpliktelser	7 846	8 258	6 491

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier.

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditter.

Selskapene i Storebrand driver en omfattende virksomhet i Norge og i utlandet og kan bli part i rettsvister. Det henvises også til note 2 og note 51 i årsregnskapet for 2014.

**Note
12****Kapitaldekning og soliditet**

Storebrand konsern er en tverrsektoriell finansiell gruppe med kapitalkrav etter både Basel I og CRD IV (kapitaldekning) og soliditetsreglene på konsolidert basis. Etter reglene om soliditet beregnes et solvensmarginkrav for forsikringselskapene i konsernet, mens det for de øvrige selskaper beregnes et kapitalkrav i henhold til kapitaldekningsreglene. Beregningene i tabellene nedenfor er i henhold til forskrift om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis mv. § 7.

Ansvarlig kapital består av kjernekapital og tilleggskapital. Kjernekapitalen er i henhold til forskrift for beregning av ansvarlig kapital vesentlig forskjellig fra egenkapitalen i regnskapet. I tabellen nedenfor vises en avstemming av kjernekapitalen i forhold til egenkapitalen. Utstedte fondsobligasjoner kan utgjøre 15 prosent av kjernekapitalen, mens overskytende beløp kan medregnes i tilleggskapitalen. Kjernekapitalen justeres for de verdivurderinger som legges til grunn i soliditetsberegningene på nasjonalt nivå for utenlandske selskaper (soliditetsforskriftens §4,7 ledd). For Storebrand Holding AB vil dette være en justering i SPP AB sine beregnede forsikringsforpliktelser hvor det benyttes en annen rentekurve i soliditetsberegningen enn den som benyttes i finansregnskapet. Tilleggskapitalen som består av ansvarlig lån kan ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapitalen, mens tidsbegrenset ansvarlig lånekapital ikke kan overstige 50 prosent av kjernekapitalen.

Samlet krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital for selskaper som er omfattet av CRD IV er henholdsvis 11 og 14,5 prosent fra 30. juni 2015 etter innføring av krav om motsyklisk kapitalbuffer på en prosent. Forsikringselskapene i konsernet medtas i kapitaldekningen med et kapitalkrav etter regelverket i Basel I.

I en tverrsektoriell finansiell gruppe skal summen av ansvarlig kapital og annen solvensmarginkapital, dekke summen av solvensmarginkravet for forsikringsvirksomheten og kravet til ansvarlig kapital for kredittinstitusjons- og verdipapirvirksomheten.

I solvensmarginkravet som benyttes for forsikringselskapene beregnes dette kravet som 4 prosent av brutto forsikringsfond. Dette gjelder i både norsk og svensk virksomhet. I Sverige omfatter kravet i tillegg 1 prosent av Vilkorad återbäring og 0,1-0,3 prosent av dødsfallsrisikoen i fondsforsegling. Solvensmarginkapitalen i forsikring avviker noe fra ansvarlig kapital som benyttes i kapitaldekning. I solvenskapitalen medtas andel av tilleggsavsetninger og risikoutjevningfondet.

ANSVARLIG KAPITAL I KAPITALDEKNING

(NOK mill.)	30.9.15	31.12.14
Aksjekapital	2 250	2 250
Øvrig egenkapital	23 733	22 491
Egenkapital	25 982	24 741
Fondsobligasjoner	1 500	1 725
Rentejustering forsikringsforpliktelser	-1 969	-2 170
Goodwill og andre immaterielle eiendeler	-5 846	-5 844
Utsatt skattefordel	-531	-437
Risikoutjevningfond	-512	-829
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner	-1	-1
Sikkerhetsavsetninger	-359	-318
Minstekrav reassuranseavsetning	-3	-4
Annet	-263	-33
Overskytende kapital fra tredjeparter	-484	-245
Kjernekapital	17 514	16 584
Evigvarende ansvarlig lånekapital	2 100	2 100
Ordinær ansvarlig lånekapital	2 513	2 513
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner	-1	-1
Overskytende kapital fra tredjeparter	-649	-271
Tilleggskapital	3 963	4 341
Netto ansvarlig kapital kapitaldekning	21 477	20 925
Justering kapital fra tredjeparter	1 095	509
Netto ansvarlig kapital konglomeratkapitalkrav	22 572	21 434

BEREGNINGSGRUNNLAG

(NOK mill.)	30.9.15	31.12.14
Forsikringsselskaper	140 397	142 066
Andre selskaper	17 558	18 838
Sum beregningsgrunnlag kapitaldekning	157 955	160 904
Kapitalkrav		
Forsikringsselskaper	11 232	11 365
Andre selskaper	2 546	2 543
Sum kapitalkrav	13 778	13 908
Kapitaldekningsprosent	13,6 %	13,0 %
Kjernekapitaldekning	11,1 %	10,3 %

SOLIDITETSKRAV FOR TVERSEKTORIELL FINANSIELL GRUPPE

(NOK mill.)	30.9.15	31.12.14
Krav til ansvarlig kapital og solvenskapital		
Kapitalkrav utenom forsikring (14,5 %)	2 546	2 543
Krav til solvensmarginkapital forsikring	13 034	12 815
Samlet krav til ansvarlig kapital og solvenskapital	15 580	15 358
Ansvarlig kapital og solvenskapital		
Netto ansvarlig kapital	22 572	21 434
<i>Endring i solvenskapital for forsikring i forhold til ansvarlig kapital</i>		
Annen solvenskapital	2 782	3 111
Sum ansvarlig kapital og solvenskapital	25 354	24 546
Overskudd soliditetskapital	9 774	9 188

Note 13 | Opplysninger om nærstående parter

Storebrand har transaksjoner med nærstående parter som gjøres som en del av de normale forretninger. Disse transaksjoner gjennomføres til markedsmessige betingelser. Vilkår for transaksjoner med ledende ansatte og nærstående fremgår av note 26 og 54 i årsrapporten for 2014.

Storebrand har ved utgangen av tredje kvartal utover normale forretningsmessig transaksjoner ikke hatt noen betydelige transaksjoner med nærstående parter.

Storebrand ASA

Resultatregnskap

(NOK mill.)	3. kvartal		1.1 - 30.9		Året
	2015	2014	2015	2014	2014
Driftsinntekter					
Inntekt på investering i datterselskap			21	13	490
<i>Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter:</i>					
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-1	10	21	35	45
-finansielle derivater/andre finansielle instrumenter	8	1		5	6
Andre finansinntekter			1	1	1
Driftsinntekter	8	12	43	54	543
Rentekostnader	-24	-32	-80	-106	-136
Andre finanskostnader	-3	-4	-12	-14	-19
Driftskostnader					
Personalkostnader	-6	-7	-21	-21	11
Avskrivninger			-1	-1	-1
Andre driftskostnader	-13	-10	-40	-33	-48
Sum driftskostnader	-20	-17	-62	-54	-38
Sum kostnader	-47	-53	-154	-174	-193
Resultat før skattekostnad	-39	-42	-112	-120	351
Skattekostnad	11	11	36	36	-77
Periodens resultat	-29	-30	-76	-84	273

OPPSTILLING OVER TOTALRESULTAT

(NOK mill.)	3. kvartal		1.1 - 30.9		Året
	2015	2014	2015	2014	2014
Periodens resultat	-29	-30	-76	-84	273
<i>Andre resultatelementer som ikke senere kan reklassifiseres over resultatet</i>					
Endringer estimatavvik pensjoner					-93
Skatt på andre resultatkomponenter					25
Sum andre resultatelementer					-68
Totalresultat	-29	-30	-76	-84	206

Storebrand ASA

Balanse

(NOK mill.)	30.9.15	30.9.14	31.12.14
Anleggsmidler			
Utsatt skattefordel	435	494	400
Pensjonseiendel		1	
Varige driftsmidler	29	30	30
Aksjer i datterselskaper	17 038	17 261	17 041
Sum anleggsmidler	17 502	17 785	17 470
Omløpsmidler			
Tilgode innen konsernet		5	752
Utlån til konsernselskaper		18	17
Andre kortsiktige fordringer	37	51	32
Investeringer i handelsporteføljen:			
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	2 261	2 021	1 635
-finansielle derivater/andre finansielle instrumenter	42	36	31
Bankinnskudd	43	36	82
Sum omløpsmidler	2 383	2 167	2 548
Sum eiendeler	19 886	19 952	20 018
Egenkapital og gjeld			
Aksjekapital	2 250	2 250	2 250
Egne aksjer	-10	-12	-12
Overkurs	9 485	9 485	9 485
Sum innskutt egenkapital	11 724	11 722	11 722
Annen egenkapital	4 792	4 569	4 859
Sum egenkapital	16 515	16 291	16 581
Langsiktig gjeld og forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	168	156	168
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 149	3 445	3 128
Sum langsiktig gjeld og forpliktelser	3 318	3 601	3 296
Kortsiktig gjeld			
Gjeld innen konsernet			43
Annen kortsiktig gjeld	52	60	98
Sum kortsiktig gjeld	53	60	141
Sum egenkapital og gjeld	19 886	19 952	20 018

Storebrand ASA

Oppstilling over endringer i egenkapital

(NOK mill.)	Aksjekapital ¹⁾	Egne aksjer	Overkurs	Annen egen- kapital	Total egenkapital
Egenkapital 31.12.13	2 250	-14	9 485	4 644	16 365
Periodens resultat				273	273
Sum øvrige resultatelementer				-68	-68
Totalresultat for perioden				206	206
Tilbakekjøp egne aksjer ²⁾		2		18	20
Aksjer ansatte ²⁾				-9	-9
Egenkapital 31.12.14	2 250	-12	9 485	4 859	16 581
Periodens resultat				-76	-76
Sum øvrige resultatelementer					
Totalresultat for perioden				-76	-76
Tilbakekjøp egne aksjer ²⁾		2		21	23
Aksjer ansatte ²⁾				-12	-12
Egenkapital 30.9.15	2 250	-10	9 485	4 792	16 515

¹⁾ 449 909 891 aksjer pålydende kroner 5.

²⁾ Det er i 2015 solgt 348 071 aksjer til egne ansatte. Beholdning egne aksjer per 30.9.2015 er på 2.062.721.

Egenkapital 31.12.13	2 250	-14	9 485	4 644	16 365
Periodens resultat				-84	-84
Sum øvrige resultatelementer					
Totalresultat for perioden				-84	-84
Tilbakekjøp egne aksjer ²⁾		2		18	20
Aksjer ansatte ²⁾				-9	-9
Egenkapital 30.9.14	2 250	-12	9 485	4 569	16 291

Storebrand ASA

Kontantstrømoppstilling

(NOK mill.)	1.1 - 30.9	
	2015	2014
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	21	44
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer til virkelig verdi	-639	-273
Utbetalinger til drift	-92	-115
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	766	524
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	56	180
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper	-23	-36
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-23	-36
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalinger ved nedbetaling av lån		-540
Innbetaling ved opptak av lån	4	499
Utbetaling av renter lån	-85	-114
Innbetaling ved salg egne aksjer til ansatte	10	11
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-71	-145
Netto kontantstrøm i perioden	-38	-1
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-38	-1
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	82	37
Beholdning av kontanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt	43	36

Noter

Storebrand ASA

Note 01 | Regnskapsprinsipper

Regnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsprinsipper som ble benyttet i årsregnskapet for 2014. En beskrivelse av regnskapsprinsipper fremkommer av årsrapporten for 2014.

Note 02 | Estimater

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet har det vært benyttet estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og noteopplysninger. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater.

Note 03 | Obligasjonslån

(NOK mill.)	Rente	Valuta	Netto nominell verdi	30.9.15	30.9.14	31.12.14
Obligasjonslån 2009/2014 ¹⁾	Fast	NOK	297		313	
Obligasjonslån 2013/2020 ¹⁾	Fast	NOK	300	338	328	327
Obligasjonslån 2011/2016	Flytende	NOK	1000	1 007	999	999
Obligasjonslån 2012/2017	Flytende	NOK	850	853	853	853
Obligasjonslån 2013/2018	Flytende	NOK	450	452	452	452
Obligasjonslån 2014/2019	Flytende	NOK	500	499	499	496
Sum ²⁾				3 149	3 445	3 128

¹⁾ Lånene som har fastrente er sikret med en renteswap, som regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på lånene som er henfjørbar til den sikrede risikoen inngår i balanseført verdi og innregnes i resultatet.

²⁾ Lånene er bokført til amortisert kost og inkluderer opptjente ikke forfalte renter. Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav. For alle lån er betingelser og vilkår innfridd i henhold til inngåtte låneavtaler. Storebrand ASA har en ubenyttet trekkfasilitet på EUR 240 millioner

Til styret i Storebrand ASA

UTTALELSE VEDRØRENDE FORENKLET REVISORKONTROLL AV DELÅRSREGNSKAP

Vi har foretatt en forenklet revisorkontroll av den konsoliderte balansen for Storebrand ASA (konsernet) per 30. september 2015, og tilhørende resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital, kontantstrømpoppstilling for nimumånedersperioden avsluttet denne dato og utvalgte forklarende noter. Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen og fremstillingen av delårsregnskapet i samsvar med International Accounting Standard 34 "Interim Financial Reporting" som fastsatt av EU. Vår oppgave er å avgi en uttalelse om delårsregnskapet basert på vår forenklete revisorkontroll.

Omfanget av den forenklete revisorkontrollen

Vi har utført vår forenklete revisorkontroll i samsvar med internasjonal standard for forenklet revisorkontroll 2410 "Forenklet revisorkontroll av delårsregnskaper, utført av foretakets valgte revisor". En forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap består i å rette forespørsler, primært til personer med ansvar for økonomi og regnskap, og å gjennomføre analytiske og andre kontrollhandlinger. En forenklet revisorkontroll har et betydelig mindre omfang enn en revisjon utført i samsvar med International Standards on Auditing, og gjør oss følgelig ikke i stand til å oppnå sikkerhet om at vi er blitt oppmerksomme på alle vesentlige forhold som kunne ha blitt avdekket i en revisjon. Vi avgir derfor ikke revisjonsberetning.

Konklusjon

Vi har ved vår forenklete revisorkontroll ikke blitt oppmerksomme på forhold som gir oss grunn til å tro at delårsregnskapet for konsernet ikke i det alt vesentligste er utarbeidet i samsvar med International Accounting Standard 34 "Interim Financial Reporting" som fastsatt av EU.

Oslo, 27. oktober 2015
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

HOVEDKONTOR:

Storebrand ASA
Professor Kohts vei 9
Postboks 500
1327 Lysaker, Norge
Tlf.: 22 31 50 50
www.storebrand.no

Kundesenter: 08880

ØVRIGE SELSKAPER I KONSERNET:

SPP Livförsäkring AB
Vasagatan 10
S-105 39 Stockholm, Sverige
Tlf.: +46 8 451 70 00
www.spp.se

Storebrand Livsförsäkring AS
- filial Sverige
Vasagatan 10
S-105 39 Stockholm, Sverige
Tlf.: +46 8 700 22 00
www.storebrand.se

Storebrand Kapitalforvaltning AS -
filial Sverige
Vasagatan 10
S-105 39 Stockholm, Sverige
Tlf.: +46 8 614 24 00
www.storebrand.se

Storebrand Helseforsikring AS
Professor Kohts vei 9
Postboks 464
1327 Lysaker, Norge
Tlf.: 22 31 13 30
www.storebrandhelse.no

DKV Hälsa
Vasagatan 10
S-105 39 Stockholm, Sverige
Tlf.: +46 8 619 62 00
www.dkvhalsa.se

Finansiell kalender 2016

17. februar	Resultat 4. kvartal 2015
13. april	Generalforsamling
14. april	Eks. utbyttedato
27. april	Resultat 1. kvartal 2016
14. juli	Resultat 2. kvartal 2016
26. oktober	Resultat 3. kvartal 2016
Februar 2017	Resultat 4. kvartal 2016

Investor Relations kontakter

Kjetil Ramberg Krøkje	Head of IR	kjetil.r.krokje@storebrand.no	+47 9341 2155
Sigbjørn Birkeland	Finance Director	sigbjorn.birkeland@storebrand.no	+47 9348 0893
Lars Løddesøl	CFO	lars.loddesol@storebrand.no	+47 2231 5624